

Rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma
kaukasiaanpaimenkoiralle

Sisällys

1. YHTEENVETO	3
2. RODUN TAUSTA	4
3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA	5
4. NYKYTILANNE	6
4.1 Populaation koko ja rakenne	6
4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet	10
4.3 Terveys	13
4.3.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet	13
4.3.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet	17
4.3.3 Yhteenveto rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista	18
4.4 Ulkomuoto	18
5. YHTEENVETO AIEMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA	22
6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT	24
6.1 Visio	24
6.2 Rotuyhdistyksen tavoitteet	25
6.2.1 Yleiset tavoitteet	25
6.2.2 Geenipohja	25
6.2.3 Koiran terveys	25
6.2.4 Ulkomuoto	25
6.2.5 Luonne	25
6.2.6 Käyttöominaisuudet	26
6.2.7 Muuta	26
6.3 Rotuyhdistyksen strategia	26
6.3.1 Geenipohja	26
6.3.2 Luonne	27
6.3.3 Käyttöominaisuudet	28
6.3.4 Terveys	28
6.3.5 Ulkomuoto	29
6.4 SWOT-analyysi rodun vallitsevasta tilanteesta	30
6.5 Varautuminen ongelmiin	31
6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi	32
7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA	33
8. LÄHTEET	33
9. LIITTEET	34
Liite 1: Jalostussuositus kaukasianpaimenkoirille	35
Liite 2: Terveyskyselykaavake jalostusuroksille	36
Liite 3: Jalostukseen käytetyt urokset ja nartut vuosina 2003-2007	39
Liite 4: Sukupuu eniten käytetyistä jalosyksilöistä 20 vuoden ajalta (1987-2007)	42
Liite 5: Luonnetestitulokset kaukasianpaimenkoirilla 1990-2007	43
Liite 6: Yhdistyksen tekemä terveystietokysely tuki- ja liikuntaelinten osalta	47
Liite 7: Hannes Lohi, 2006 järjestetyn terveystietokyselyn tulokset	49
Liite 8: Rotumääritelmän täyttäviä erilaisia koiratyyppejä	51
10. KIITOKSET	53

Rotukohtainen jalostuksen tavoiteohjelma kaukasianpaimenkoiralle

Hyväksytty rotuyhdistyksen yleiskokouksessa	16.02.2008
Hyväksytty rotujärjestön yleiskokouksessa	19.04.2008
SKL:n jalostustieteellinen toimikunta hyväksynyt	pp.kk.vuosi

1. YHTEENVETO

Jalostuksen tavoiteohjelman päätarkoituksena on ohjata rodun jalostusta toivottuun suuntaan. Tärkeysjärjestyksessä tavoitteemme rodun kehittämiseksi ovat seuraavat: Geenipohjan laajentaminen, tasapainoisen luonteen ja käyttöominaisuuksien säilyttäminen, terveys ja ulkomuoto.

Tavoiteohjelma toimii samalla myös rotuesittelynä, koska siihen on kerätty kattavaa tietoa rodusta, sen historiasta, ongelmista ja kehityskohteista. Ohjelman tavoitteena on koota yhteen kaikki oleellinen tieto rodusta, jotta rodun kehitys, kasvatustyö sekä jalostus Suomessa jatkuisivat parhaalla mahdollisella tavalla. Ulkomuodolliset ja terveydelliset suositukset sekä luonteen vaatimukset tähtäävät siihen, että rotu säilyisi käyttöominaisuuksiltaan tarkoitukseensa sopivana laumanvartijana.

Tavoitteena on populaatiokoon kasvattaminen rotumääritelmän mukaisilla, terveillä ja rodunomaiset luonteet omaavilla koirilla. Tavoitteena on vaalia kaukasianpaimenkoiran rodunomaisuutta myös luonteen ja koiran käytettävyyden suhteen. Tavoitellaan fyysisesti toimivaa, terverakenteista ja jyhkeää koiraa. Luonteeltaan kaukasialaisen tulee olla rauhallinen ja harkitseva. Kaukasianpaimenkoira on äärimmäisen hyvän muistin omaava koira, joka oppii asiat nopeasti. Se on erittäin luotettava kumppani kotiin maaseudulle sekä alueiden ja varsinkin eläinlaumojen kuten lampaiden vartijaksi. Hyvin sosiaalistettuina koirat toimivat rauhallisesti alueensa ulkopuolella omistajansa kanssa.

Kaukasianpaimenkoira on laumastaan vahvasti huoltapitävä, rohkea, rauhallinen sekä luja ja tasapainoinen. Koira on reviiritietoinen ja tarvittaessa hyvinkin puolustustahtoinen. Kaukasialainen vartioi omistajansa omaisuutta tilaisuuden saadessaan itsenäisesti kaikesta muusta välittämättä. Omalla alueella vartioimisvietti luonnollisesti korostuu. Rotu on jalostunut pitkään karuissa ja vähävirikkeisissä aro-oloissa, jonka vuoksi sopeutuminen vilkkaaseen kaupunkilaiselämään ei välttämättä luonnistu kaikilta kaukasialaisilta ollenkaan. Se ei muutenkaan vartioimiskäyttäytymisensä vuoksi sovellu kerros- tai rivitalolähiöön, vaan tarvitsee eläinlauman tai alueen (omakotitalon- tai maatilan pihan) I. reviirin vartioitavakseen. Näin saadaan turvattua sopivat olosuhteet rodulle ja minimoitua stressistä aiheutuvia ongelmia.

Pentueet, jotka ovat tavoiteohjelman mukaisia, saavat rotuyhdistyksen tuen. Rodun terveystietoja sekä näyttely- että tutkimustuloksia on alusta alkaen kerätty yhdistyksen toimesta. Tiedot ovat kasvattajien käytettävissä jalostusta varten ja niitä julkaistaan myös yhdistyksen lehdessä.

2. RODUN TAUSTA

Kaukasianpaimenkoira on yksi maailman vanhimmista roduista. Yhä edelleen sitä käytetään alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa, laumanvartijana Kaukasuksella. Luonnonlait ovat vuosisatoja säädelleet kaukasialaisten jalostusta, jolloin vain vahvimmat, terveimmät sekä paimenten apuna parhaiten toimivat koirat ovat päässeet jatkamaan rotua karuissa olosuhteissa.

Kaukasialaisen paimenen koira- nimitys kuvaa koiran alkuperäistä käyttötarkoitusta.

Kaukasia on alue Euroopan ja Aasian rajalla, Mustanmeren ja Kaspianmeren välillä. Pohjoisessa alue rajoittuu Manytsin laaksoon ja etelässä Turkkiin ja Iraniin. Nimensä Kaukasia (ven Kavkaz) on saanut Kaukasus-vuoristolta, joka on 1100 km pitkä vuorijono. Alueen maat ja kansat ovat varsin erilaisia uskonnoiltaan ja kieliltään, mikä on johtanut moniin konflikteihin. Alueella puhutaankin yli 40 erilaista kieltä. Alueen itsenäiset valtiot ovat nykyään Venäjän federaatio, Georgia, Armenia ja Azerbaizan. Venäjän tasavallat ovat Pohjois-Ossetia, Tsetsenia, Ingusia, Dagestan, Kabardi-Balkaria sekä Karatsai-Tserkessia.

Kaukasia on eristäytynyttä, vaikeakulkuista, suurten korkeuserojen aluetta. Koiran työtä oli pääasiassa laumanvartiointi, kylien ja omaisuuden vartiointi sekä alueen sotaisan historian takia toiminta myös sotakoirana. Alueen lammaspaimenien toimeentulo oli niukkaa, ja itsenäisesti toimiva koira, joka puolusti omistajansa omaisuutta niin susia kuin rosvoja vastaan, oli välttämätön apu elinkeinon harjoittamisessa. Laumaa paimentavana koirana kaukasialaista ei käytetty, vaan koiran tehtävänä oli lauman turvaaminen.

Kaukasianpaimenkoiran alkuhistoria on hämärän peitossa. Rotu arvellaan olevan yli 1000 vuotta vanha ja kehittynyt omaksi roduksi joko tiibetiläisestä koiraryhmästä tai vanhasta molossirodusta. Rotu oli pitkään lähes tuntematon oman kotiseutunsa ulkopuolella. Rotu esiteltiin ensimmäistä kertaa koiranäyttelyssä 1930-luvulla mm. Nurnbergissä Saksassa ja Tbilisissä Georgiassa (1931, 41 koira). Noihin aikoihin rotu ei ollut vielä levinnyt alkuperäisalueen ulkopuolelle ja koirat tekivät samaa työtä kuin esi-isänsä satoja vuosia sitten. Ne yksittäiset koirat, jotka vietiin alkuperäisalueen ulkopuolella ennen toista maailmansotaa, eivät muodosta perustaa nykykannalle.

Toisen maailmansodan aikana oli susikanta päässyt runsastumaan Neuvostoliitossa. Tästä syystä perustettiin valtionkenneleitä koiramäärän lisäämiseksi ja laadun parantamiseksi. Näinä aikoina alkoi rodun siirtyminen pohjoiseen ja Kaukasuksesta vietiin koiria suurin määrin Neuvostoliiton valtionkenneleille, joista tunnetuin on Punaisen Tähtien kennel.

Rotua jalostettiin yrittäen kasvattaa sitä suuremmaksi ja tämän tavoitteen saavuttamiseksi tehtiin myös roturisteytyksiä mm. bernhardinkoiran ja leonberginkoiran kanssa. Näiden koirien jälkeläisiä on tänä päivänä vaikea erottaa puhtaasta kaukasianpaimenkoirasta.

Stalinin vallan aikana rotua alettiin käyttämään myös Neuvostoarmeijan palvelukseen. Koiria siirrettiin niin Stalinin kotimaasta Georgiasta kuin muualtakin Kaukasuksen alueelta valtionkenneleihin, joissa niitä jalostettiin työtehtäviin lähinnä sota- ja vartiokoirina. Hyvän turkkinsa ansiosta koirat kestävät ankaria sääoloja paljon paremmin kuin esim. saksanpaimenkoirat.

1940-luvusta 1980-luvun loppupuolelle jalostus tapahtui valtionkenneleissä ja koirilla oli yleensä jonkinlainen työtehtävä, tavallisin alueen vartiointi. Myöskin jalostus pohjautui tuolloin käyttöominaisuuksiin. Tämän jälkeen sääntely jalostuksen osalta vapautui ja yksityiskenneleitten määrä lisääntyi räjähdysmäisesti. Suurelta osaltaan vanhat linjat hävitettiin ja jalostus pohjautui kaupallisiin intresseihin. Näinä aikoina lisääntyi myös näyttelyharrastus ja koirien ulkonäköön alettiin kiinnittää enemmän huomiota. Tänä päivänä näyttelyharrastus ohjaa jalostusta voimakkaimmin, mutta vielä löytyy runsaasti koiria, jotka tekevät samaa työtä kun esi-isänsä vuosisatojen takana.

Vuonna 1952 rotu jaettiin kahteen haaraan, raskasluisen ja massiiviseen vuoristokoiraan jota kutsuttiin transkaukasianpaimenkoiraksi ja kevytrakenteisempaan aroalueen koiraan jota kutsuttiin kaukasianpaimenkoiraksi. 1976 rodut yhdistettiin takaisin yhdeksi roduksi.

Suurin muutos alkuperäiseen kaukasialaiseen työkoiraan on koiran koon ja massan kasvu. Rodulle on myös pyritty aikaansaamaan massiivista päätä, ja myös alkuperäinen värien kirjo tuntuu kärsivän muoti-ilmiöistä.

FCI hyväksyi rodun vuonna 1984 ja vahvisti rotumääritelmän 23.8.1984. Rodun kotimaaksi katsotaan Venäjä. Nykyisin kaukasianpaimenkoira on suosittu vahti- ja seurakoira Venäjällä ja entisen Itä-Blokin maissa. Rotu on tunnettu myös Länsi-Euroopassa ja mm. Yhdysvalloissa. Ensimmäiset kaukasialaiset on rekisteröity Suomessa vuonna 1988. Samana vuonna rekisteröitiin myös ensimmäinen kaukasianpaimenkoiran pentue Suomessa. Suomen kanta pohjautuu Eestistä ja Venäjältä tuotuihin koiriin. Joitain koiria on tuotu myös Saksasta, Puolasta ja viime aikoina myös Latviasta, Liettuasta ja Valko-Venäjältä. Rekisteröinnit Suomessa ovat nousseet 1990-luvun aikana yli 50 kappaaleeseen vuosittain ja 2000-luvulla koiria on rekisteröity kolmena vuotena yli 100 kappaletta. Ennätys rekisteröinneissä on 120 kappaletta vuodelta 2004.

Suomessa rotua käytetään perhe- ja aluevartiointikoirana. Rodulla on taipumusta itsenäiseen päätöksentekoon ja se suojelee reviiriään hyvinkin voimakkaasti. Rodun suosio on lievästi noususuuntainen, ja rodulla on mahdollisuus jopa yleistyä ja toimia turvaa tarjoavina perhekoirina.

3. JÄRJESTÖORGANISAATIO JA SEN HISTORIA

Kaukasianpaimenkoiran rotujärjestönä Suomessa toimii Suomen palveluskoiraliitto ry. Rotuyhdistyksenä toimii Suomen kaukasianpaimenkoirat ry.

Suomen Kaukasianpaimenkoirat ry perustettiin Järvenpäässä syksyllä 2005 ja merkittiin yhdistysrekisteriin 8.9.2005. Yhdistyksen kotipaikka on Askola ja sen toiminta-alueena on koko maa. Yhdistys hyväksyttiin jäseneksi Suomen Palveluskoiraliittoon sekä Helsingin Seudun Kennelpiiriin loka-marraskuussa 2005. Jäseniä yhdistyksessä oli vuoden 2007 lopussa 76 kappaletta.

Aiemmin rotuyhdistyksenä toimi Venäläiset Owzarkat ry (1993-2005). Tämä yhdistys toimi myös keskiaasianpaimenkoirien ja etelävenäjänpaimenkoirien rotuyhdistyksenä.

Kaukasianpaimenkoirien jalostustoimintaa ohjaa jalostustoimikunta, joka toimii hallituksen alaisuudessa. Jalostustoimikuntaan on kuulunut kolme jäsentä. Jalostustoimikunta yhdessä hallituksen kanssa laati jalostussuosituksen rodulle, ja tämä suositus hyväksyttiin yksimielisesti yhdistyksen vuosikokouksessa 2008. Jalostussuositus kokonaisuudessaan LIITE 1. Tämän suosituksen määräyksiä ja ohjeita pidetään raameina jalostussuosituksia esitettäessä ja nämä ehdot määrittelevät myös pääsyn pentuvälitykselle. Jalostustoimikunta kokoontuu tarvittaessa, ja esittelee asiat hallituksen päätettäväksi. Yhdistyksellä on myös pentuvälittäjä, joka välittää tietoja pentuvälitykseen ilmoitetuista pentueista. Pentulistalle pääsyn kriteerit on esitelty jalostussuosituksen kohdassa 6: muita ohjeita ja suosituksia. Yhdistyksen kasvattajalistalle pääsyn vaatimuksena on kennelneuvojan tai kunnan eläinlääkärin kirjoittama hyväksytty tarkastusraportti, joka on voimassa kolme vuotta. Yhdistys julkaisee verkkosivuillaan ja lehdessä jalostusuroksilistaa. Listalle pääsyyn vaaditaan terveystarkastukseen vastaamista ja jalostussuositusten kaikkien kohtien täyttyminen. Terveystarkastus jalostusuroksille LIITE 2.

Yhdistys julkaisee Kaukasialainen -lehteä kaksi-kolme kertaa vuodessa. Lehdessä julkaistaan mm. terveystulokset, koetulokset, näyttelyarvostelut sekä rekisteröinnit. Näin ollen yhdistyksen jäsenet eivät ole riippuvaisia internetyhteyksistä. Yhdistyksellä on myös omat kotisivut osoitteessa www.caucasian.fi

4. NYKYTI L ANNE

4.1 Populaation koko ja rakenne

Ensimmäiset kaukasianpaimenkoirat rekisteröitiin Suomen koirarekisteriin vuonna 1988, ja niitä on rekisteröity vajaa tuhat yksilöä vuoden 2007 alkuun mennessä. Suomen koirakanta on peräisin pääasiassa Venäjältä ja Virossa. Kantaan nähden tuontikoiria on lukumääräisesti ollut kovin vähän, ja sukusiitosaste on rodussa kääntynyt nousuun. Vuoden 2007 sukusiitosprosentti tosin on kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan 0,1 %. Populaation koko on kuitenkin maassamme verrattain pieni ja tästä syystä on erittäin toivottavaa tuoda maahan uutta jalostusmateriaalia ja lisätä tuontisperman käyttöä, jottei sukusiitosaste käänny uudelleen nousuun. Kaukasianpaimenkoira on hyvin yleinen rotu niin Venäjällä kuin entisen Itä-Blokin maissa. Erinomaista jalostusmateriaalia löytyy käytettäväksi maantieteellisesti kohtuullisen läheltä ja hyvin monelta eri sukulinjalta.

Kaukasianpaimenkoirien tehollinen populaatiokoko Suomessa on pieni. Tähän seikkaan tulee jalostustoimikunnan ja kasvattajien kiinnittää jatkossa erityistä huomiota. Haluttaessa tarkastella kaukasianpaimenkoirien populaation kokoa ja rakennetta nykypäivänä, on tarkasteltava mm. rodun rekisteröintimäärien kehitystä aikaisemmilta vuosilta. Populaation perinnölliseen monimuotoisuuteen vaikuttaa eniten se, mitä ja minkä sukuisia yksilöitä käytetään jalostukseen ja miten paljon kutakin jalostuskoiraa käytetään. Yksittäisen jalostusyksilön ja sen perimän osuus koirakannassa ei saa nousta kohtuuttoman suureksi (ns.matadorijalostus). Suotavinta olisi käyttää paljon eri koiria, jotka täyttävät perusvaatimukset niin että mitään koiraa ei kuitenkaan käytetä liikaa. Tehollinen populaatiokoko on sitä suurempi, mitä suurempaa osaa rodun kannasta käytetään jalostukseen. Rodun geneettinen pohja pienenee ja sisäsiittoisuuden mukanaan tuomat riskit kasvavat silloin kun käytetään paljon samoja tai lähisukuisia koiria (=tehollinen populaatiokoko pienenee). Tämän riskejä ovat erilaisten sairauksien yleistyminen ja yleisesti rodun elinvoimaisuuden väheneminen.

Tehollinen populaatiokoko lasketaan kaavalla $4 \cdot Nm \cdot Nf / (Nm + Nf)$, jossa Nm on jalostusurosten ja Nf jalostusnarttujen lukumäärä. Kaava olettaa koirille tasaiset jälkeläismäärät. Kaava antaa yliarvion tehollisesta populaatiokoosta, koska se ei huomioi koirien sukulaisuussuhteita.

Tärkeää on kiinnittää huomiota myös urosten ja narttujen lukumäärän suhteeseen jalostuksessa. Ideaalitulanteessa uroksia ja narttuja käytetään lukumääräisesti yhtä paljon. Yleisimmin ns. matadoriuroksia käytetään koiranjalostuksessa aivan liikaa populaation kokoon nähden ja tämä aiheuttaa sen, että sukupuolten välinen jalostukseen käytettävien yksilöiden suhde vääristyy. Tämän seurauksena näiden yksittäisten urosten perimä siirtyy jälkipolville yliedustettuna. Kaukasianpaimenkoirillakin on esiintynyt jossain määrin matadorijalostusta, mutta tilanne on tällä hetkellä hyvä. Uroksia ja narttuja käytetään hyvin tasapuolisesti.

Vuodesta 1987 vuoteen 2007 on Suomessa rekisteröity 1127 kaukasianpaimenkoiraa. Rekisteröinneissä tähänastinen huippu on vuodelta 2004, kun Suomen rekisteriin lisättiin peräti 120 yksilöä, näistä vain neljä oli ulkomaan tuonteja.

Ulkomailta tuodaan koiria noin 5-7 kappaletta vuosittain. Tällä hetkellä suurin osa koirista tuodaan Venäjältä, jossa korvat typistetään kaikilta yksilöiltä. Koiria saa myös typistämättöminä joistain kenneleistä etukäteisvarauksella. Typistämättömiä koiria ei kuitenkaan saa myydyksi Venäjällä, joten varauksen peruuttamisen pelossa, niitä ei aina ole mahdollista saada. Tuontikoirien jalostuskäyttö on ollut melko vähäistä. Osasyynä tähän voidaan pitää korvien typistämisestä johtuvaa näyttely- ja koekieltoa, joka koskee myös luonnetestiä. Hyvätkin tuontikoirat saattavat jäädä pois jalostuskäytöstä niiden rajallisten esilletuontimahdollisuuksien vuoksi. Osa tuontikoirista ei saa lainkaan virallista rekisteritodistusta (Export Pedigree*), jolla ne voitaisiin rekisteröidä Suomen Kennelliiton rekisteriin. Rekisteritodistuksetonta koiraa ei voi Suomessa käyttää jalostukseen.

*Virallinen Englannin kielinen rekisteritodistus, jolla koira voidaan rekisteröidä Suomen Kennelliittoon.

Taulukko 1.

Kaukasianpaimenkoirien rekisteröinti- ja pentuemäärät, tuontikoirien ja kasvattajien määrät sekä käytetyt urokset ja nartut vuosina 1987-2007.

	Rekisteröinnit	Pentueet	Tuonnit	Kasvattajat	Isät	Emät
2007	61	6	7	6	6	6
2006	104	14	9	12	11	14
2005	83	11	7	10	9	11
2004	120	18	4	14	17	18
2003	73	11	5	9	11	11
2002	75	13	5	9	10	12
2001	102	17	5	15	15	16
2000	53	8	1	6	7	8
1999	77	11	5	9	7	10
1998	57	7	3	7	4	7
1997	55	7	7	6	7	7
1996	38	4	9	4	3	4
1995	62	8	7	8	8	8
1994	67	8	16	8	7	8
1993	49	3	26	2	2	3
1992	28	1	20	1	1	1
1991	10	0	10	0	0	0
1990	4	0	4	0	0	0
1989	2	0	2	0	0	0
1988	11	1	6	1	1	1
1987	1	0	1	0	0	0

Erilaisia käytössä olevia paritusmenetelmiä ovat sukusiitos, linjasiitos ja ulkosiitos. Menetelmien tarkoituksena on siirtää hyviä geenejä edelleen tuleville sukupolville. Suku –ja linjasiitoksella pyritään vahvistamaan joitain toivottuja ominaisuuksia, kaukasialaisilla esimerkiksi vankkarakenteista päätä tai rodunomaista luonnetta. Sukusiitoksen haittapuolia ovat mm. sukulaisuuden lisääntyminen kannassa ja geenipohjan moninaisuuden pieneneminen. Lisäksi jälkeläisistä tulee alttiimpia erilaisille vioille ja sairauksille ns. sisäsiitosdepression (depressio = rappeutuminen) vuoksi.

Sukusiitosaste ilmoittaa keskimääräisinä prosentteina sellaisten geeniparien osuuden, joissa molemmat alleelit (= geenin eri ilmenemismuodot) ovat keskenään samanlaisia (ja samalta esivanhemmalta peräisin) eli homotsygoottisia. Selväksi sukusiitokseksi lasketaan jo serkusparitus (vanhempien sukulaisuus on 12,5%, jolloin pentujen sukusiitosaste on 6,25%).

Sukusiitosasteen lisäksi pitää tarkastella myös sen kasvunopeutta. "Tärkeintä on sukusiitosasteen kasvunopeus. Jos sukusiitosasteen kasvu on muutaman sukupolven aikana nopeaa, tarkoittaa tämä ahdasta jalostuspohjaa ja nopeaa alleelien hävikkiä. Sukusiitosaste ei saisi kasvaa nopeammin kuin prosentin sukupolvea kohden. Useimmilla roduilla sukupolvien välinen aika on noin neljä vuotta (käyttöroduilla pitempi), joten kasvu saa olla korkeintaan 0.25 prosenttia per vuosi: esimerkiksi 3.0% -> 3.25%. Tätä nopeampi kasvu vastaa vaarallisen kapeaa jalostuspohjaa ja saa aikaan rodun nopean degeneroitumisen." (Mäki, Ekman)

Linjasiitoksessa "linjataan" tuleva yhdistelmä johonkin tiettyyn, hyväksi havaittuun yksilöön ts. niin, että molemmat vanhemmat ovat sukua linjattavalle koiralle. Täten saadut tulokset ovat olleet hyviä ja menetelmä onkin varsin paljon käytetty. Sukusiitoksesta linjasiitos eroaa lievemmän muotonsa puolesta ja turvaa sukusiitosta paremmin geenipohjan laajuuden. Riskit ovat kuitenkin samoja kuin ns. sukusiitoksessa, vaikkakin hieman alhaisempina.

Ulkosiitoksessa pyritään etsimään yksilöt, joilla ei ole yhteisiä esivanhempia. Ulkosiitoksen haasteena on se, että käytännössä melkein kaikkien koirien takaa löytyy yhteisiä esivanhempia, kun sukupuuta tarkastellaan tarpeeksi kauas. Kaikista yksilöistä ei löydy myöskään kattavia taustatietoja.

Taulukko 2.

Tässä taulukossa on ilmoitettu koko populaation sukusiitosaste vuosina 1988-2007

	Sukusiitosprosentti
2007	0,09%
2006	4,27 %
2005	3,65 %
2004	3,50 %
2003	3,36 %
2002	2,81 %
2001	7,34 %
2000	1,41 %
1999	1,19 %
1998	3,58 %
1997	0,99 %
1996	0,15 %
1995	0,71 %
1994	0,51 %
1993	0,00 %
1992	0,31 %
1991	4,69 %
1990	0,00%
1989	0,00 %
1988	0,00 %

Vuosittainen sukusiitosaste on noussut 2000-luvulla, ollen korkeimmillaan 7,34 % vuonna 2001. Tuomalla koiria muista maista ja aivan eri sukulinjoista sekä käyttämällä niitä harkitusti jalostukseen, saataisiin sukusiitosastetta pysyvästi laskemaan. Vuonna 2007 sukusiitosprosentti laski 0,1%:iin, joka on poikkeuksellisen hyvä lukema. Monimuotoisuuden säilyttämisestä on tiedotettu yhdistyksen lehdessä ja foorumeilla. Tätä tiedotusta jatketaan tilanteen säilyttämiseksi nykytasolla.

Taulukko 3.

Vuodesta 1987 vuoteen 2007 eniten siitokseen käytetyt urokset ja niiden jälkeläismäärät sekä osuus koko populaatiosta. Taulukkoon on listattu kolme tai enemmän pentueita jättäneet urokset tai urokset, joilla on vähintään 20 pentua. Tähdellä (*) merkitty koira tiedetään kuolleeksi.

Uros	Synt. vuosi	Pentue lkm	Pentuja	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
SHABO IZ SVETLOGO DOMA(*)	1996	8	55	0	180
HARMAA-HURMURI AHMED-AHNE(*)	1999	7	43	0	11
TOM(*)	1992	6	39	0	45
GLORIARON DRYDEN	1996	4	36	0	87
TULITURKIN SUNTIO	1998	4	36	0	0
TSKARO TUMAN	2003	4	30	0	0
ZHERHAN	1997	5	28	0	54
ACT ABLE BIG BOSS	1998	4	26	0	17
ISON MUSTAN HUSSEIN	1993	3	26	0	60
TULITURKIN ROOSTER	1998	4	25	0	39
ATON	1997	4	22	0	13
ACT ABLE GOURAGEOUS COP	1999	3	21	0	13
SUVI-POJAN AATU	1996	3	20	0	13
ISON MUSTAN TIMITRI(*)	1995	5	19	0	65
ZAIJAS ESTIN-PIDGEOT	2000	3	18	0	11
ARCHIBALD(*)	1993	3	18	0	19
MÖRKÖMAAN LYSTIKÄS(*)	1995	3	17	0	7
ATTILA	1992	7	13	0	72
CHER-INOSTRANETS	1993	6	12	0	38

Taulukossa olevien koirien sukulaisuudet:

Shabo Iz Svetlogo Doma on Tuliturkin Suntion ja Act Able Gourageous Copin isä.

Gloriaron Dryden on Zaijas Estin-Pidgeotin isä.

Zherhan on Tuliturkin Roosterin isä.

Ison Mustan Timitri on Harmaa-Hurmuri Ahmed-Ahneen isä.

Ison Mustan Hussein on Mörkömaan Lystikkään isä ja Zaijas Estin-Pidgeotin emän isä.

Suvi-Pojan Aatu on Act Able Big Bossin emän veli.

Cher Inostranets on Tuliturkin Roosterin emän isän isä, Suvi-Pojan Aatun isän isä, Harmaa Hurmuri Ahmed-Ahneen emän emän isä ja Act Able Big Bossin isän isän isä.

Attila on Harmaa Hurmuri Ahmed Ahneen emän isä ja isän emän isä, Suvi-Pojan Aatun emän isä, Act Able Bis Bossin ja Act Able Beauty Boxin emän isä, Tuliturkin Roosterin emän emän isä sekä Act Able Corageous Copin emän isä.

Isoisätilastoista ilmenee, että käytetyimmät koirat ovat (suluissa toisen polven jälkeläisten määrä):

Shabo Iz Svetlogo Doma (180), Gloriaron Dryden (87), Attila (72) Ison Mustan Timitri (65), Ison Mustan Hussein (60), Zherhan (54), Tom (45), Tuliturkin Rooster (39) ja Cher-Inostranets (38).

Taulukon perusteella voidaan todeta, että eniten käytettyjen urosten sukulaisuussuhde on varsin läheinen. LIITE 3:ssa on esitetty eniten jalostuksessa käytetyt urokset viiden viimeisen vuoden ajalta. Rodussa esiintyy myös yksittäisten urosten jalostuksellista liikakäyttöä (=jalostusyksilön jälkeläismäärä ylittää 5% viiden vuoden rekisteröinnistä). Urosten omistajien ja kasvattajien täytyisi huomioida paremmin koirien sukulaisuussuhteet, ettei sukusiitosaste nousisi ja tehollinen populaatiokoko pienenesi.

Huomioitavaa on, että taulukon koirat ovat kaikki varsin iäkkäitä, ja osa koirista on jo poistunut jalostuskäytöstä.

Käytetyimmät urokset on piirretty sinisin neliöin LIITE:en 4 sukupuuhun , josta ilmenee niiden sukulaisuussuhteet.

Taulukko 4.

Vuodesta 1987 vuoteen 2007 eniten siitokseen käytetyt nartut ja niiden jälkeläismäärät sekä osuus koko populaatiosta. Taulukkoon on listattu kolme tai enemmän pentueita saaneet nartut, sekä nartut joilla on yli 20 pentua.

Narttu	Synt. vuosi	Pentue lkm	Pentuja	Vuoden aikana	Toisessa polvessa
ZAIJAS MILEENA-YUNVARA	1998	3	32	0	29
AARONROD-BOOMER'S CECILIA	1992	4	32	0	99
SVARZEKOKS BELIZA	2003	2	26	15	0
KIIGE AWA	1994	4	24	0	97
DOMBAI DOLLY	1993	2	22	0	91
ACT ABLE CUTE CHAROITE	1999	3	22	0	22
MÖRKÖMAAN MAJESTEETTI	1995	2	22	0	50
VAUHTIHAUKUN VILNA	1999	2	21	0	0
MÖRKÖMAAN METAPOD	2000	3	21	0	33
ACT ABLE BEATY BOX	1998	3	21	0	13
NINJA	1995	3	19	0	0
LIMBA	1992	3	17	0	35
MARELLE	1994	3	17	0	59
SUVI-POJAN APOLLO	1996	3	16	0	50

Taulukossa olevien koirien sukulaisuudet:

Marelle on Act Able Beaty Boxin ja Act Able Big Bossin isän emä ja Suvi-Pojan Apollon emä. Marellen isä on Attila.

Suvi-Pojan Apollo on Tuliturkin Roosterin emä ja Suvi-pojan Apollon isän isä on Cher Inostranets.

Aaronrod-Boomer's Cecilia on Mörkömaan Lystikkään emä ja Mörkömaan Metapodin emän emä.

Kiige Awa on Zherhanin emä. Kiige Awan isä on Cher Inostranets.

Act Able Cute Charlotten isä on Shabo iz Svetlogo Doma ja emän isä Attila.

Mörkömaan Metapod on Mörkömaan Pidgeotton emä. Mörkömaan Metapodin isä on Shabo iz Svetlogo Doma ja emän isä Ison Mustan Hussein.

Act Able Beaty Box on Act Able Bis Bossin sisar.

Isoäititilastoista ilmenee, että käytetyimmät koirat ovat (suluisa toisen polven jälkeläisten määrä): Aaronrod-Boomer's Cecilia (99), Kiige Awa (97), Marelle (59), Suvi-Pojan Apollo (50), Limba (35), Mörkömaan Metapod (33) ja Zaijas Mileen-Yunvara (29).

Taulukon perusteella voidaan todeta, että eniten käytettyjen narttujen sukulaisuussuhde on varsin läheinen. Liitteessä 3 on esitetty eniten jalostuksessa käytetyt nartut viiden viimeisen vuoden ajalta. Rodussa esiintyy myös yksittäisten narttujen jalostuksellista liikakäyttöä (=jalostusyksilön jälkeläismäärä ylittää 5% viiden vuoden rekisteröinneistä). Sukupuuta tarkastelemalla voidaan nähdä, että käytetyimpien urosten ja narttujen sukulaisuussuhteet ovat varsin läheiset. Tästä seuraa se, että rodun geenipooli Suomessa on erittäin kapealla pohjalla.

Käytetyimmät nartut on piirretty punaisin ympyröin LIITE:en 4 sukupuuhun, josta ilmenee niiden sukulaisuussuhteet.

Kaukasianpaimenkoirat ulkomailla

Venäjän kennelliitto (RKF) rekisteröi vuosittain noin 5000 kaukasianpaimenkoiraa. Tähän lukuun kuuluvat myös osittain entiset Venäjän hallinnon alla olleet maat kuten Georgia. Osa näiden rodulle tärkeiden maiden koirista rekisteröidään edelleen RKF:n rekisteriin ja myydään sen jälkeen länsimaihin. Muun muassa Ukrainassa on oma rekisteri, mutta yleensä vain ulkomaille myytävät koirat viedään rekisteriin.

Varsin yleisiä kaukasianpaimenkoirat ovat entisissä Itä-Blokin maissa Puolassa, Unkarissa, Tsekeissä ja myös Romaniassa. Valitettavasti näistä maista ei ole saatavilla rekisteröintistatistiikkaa, mutta rekisteröinnit liikkuvat sadoissa yksiloissa. Ruotsissa ja Norjassa rekisteröidään pari pentuetta vuosittain.

Taulukko 5. Viron rekisteröinnit vuosina 2000-2005

Virossa rekisteröinnit ovat tippuneet huomasti viimeisien vuosien aikana.

Vuosi	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Rekisteröintejä	76	12	28	36	10	12

4.2 Luonne ja käyttöominaisuudet

Kaukasianpaimenkoiran rotumääritelmästä:

LUONNE: Vahva, tasapainoinen, rauhallinen, tarvittaessa selvästi puolustustahtoinen koira. Terävyys ja epäluuloisuus vieraita kohtaan tyypillistä.

VÄHÄISET VIRHEET: Velttous, hyväntahtoisuus vieraita kohtaan.

VIRHEET: Arkuus, voimakas flegmaattisuus, terävyyden puute.

Nykyisin suurin osa kaukasianpaimenkoirista Suomessa on seurakoirina. Jonkin verran koiria toimii työtehtävissä mm. turkistarhoilla, mautiloilla sekä erilaisissa teollisuustehtävissä (pääasiassa alueiden vartioimista). Laumanvartijakoirien käyttöä alkuperäistehtävissään on alettu kartoittamaan Suomessa laajemminkin. Helsingin Yliopistolla projektin tutkijana toimii MSc. Teet Otstavel. Väitöskirjatutkimus: "Laumanvartijakoirien käyttö susi- ja muiden petovahinkojen ennaltaehkäisyssä Suomen kotieläintiloilla" – Prevention of wolf and other large carnivore damages in Finnish livestock herd using livestock guarding dogs (LGD). Tutkimuksen myötä yhdistyksemme toivoo saavansa käsityksen laumanvartijakoirien todelliselle työtarpeelle Suomessa. Todellisten, rodulle aikanaan hyvinkin tyypillisten työtehtävien suorittaminen on erittäin keskeistä näiden arvokkaiden työominaisuuksien säilymisen kannalta rodussa. Lisätietoa tutkimuksen tarkemmasta sisällöstä kiinnostuneille: teet.otstavel@helsinki.fi

Rotunsa ihannetta edustava kaukasianpaimenkoira on laumastaan vahvasti huoltapitävä, rohkea, rauhallinen sekä luja ja tasapainoinen. Koira on reviirotietoinen ja tarvittaessa hyvinkin puolustustahtoinen. Kaukasialainen vartio omistajansa omaisuutta tilaisuuden saadessaan itsenäisesti kaikesta muusta välittämättä. Omalla alueella vartioimisvietti luonnollisesti korostuu. Omistajan läsnäollessa koira hyväksyy alueelleen isäntänsä hyväksymät vierailijat. Näennäisestä hyväntahtoisuudesta huolimatta on koira oltava aina omistajansa valvonnan alaisena vieraiden läsnäollessa. Oman alueensa ulkopuolella kaukasialainen suhtautuu ympäristöönsä jokseenkin välinpitämättömästi. Rotunsa ihannetta edustavaa yksilöä ei itsenäisyytensä takia saa täysin alistettua omistajansa alapuolelle. Suhde koiraan on parhaimmillaan kumppanuutta, kummankin puoleista kunnioitusta ja luottamusta. Kaukasialaista ei tulisi koskaan yrittää hallita pakotteilla tai fyysisellä voimalla, sillä lopputulos on yleensä toivottua päinvastainen.

Kaukasialainen on säilynyt meidänkin aikoihimme asti melkoisen villinä ja alkukantaisena rotuna. Esimerkkeinä vaistojen ajamasta käytöksestä ovat esimerkiksi veden etsiminen kaivamalla, maahan kaivautuminen suojautumiseksi sääolosuhteilta (kylmältä/kuumalta) jne. Rotu on jalostunut pitkään karuissa

ja vähävirikkeisissä aro-oloissa, jonka vuoksi sopeutuminen vilkkaaseen kaupunkilaiselämään ei välttämättä luonnistu kaikilta kaukasialaisilta ollenkaan.

Kaukasialainen on toimissaan hyvinkin itsenäinen ja omapäinen, jonka takia se onkin melko haasteellinen kouluttaa perustotelevaisuutta pidemmälle. Koira oppii kyllä asioita helposti pehmeytensä ansiosta, mutta tylsistyy nopeasti asioita toistettaessa. Rodulla on taipumusta pyrkiä dominoimaan laumaansa mikäli katsoo tarpeeksi vahvan laumanjohtajan puuttuvan joukosta. Kaukasialainen tarvitsee osaavan ja kokeneen omistajan, joka ymmärtää rodun erityispiirteet ja osaa kasvattaa koira sen mukaisesti.

Alkukantaisuutensa johdosta kaukasialaisen elekielellä viestiminen on säilynyt vahvana. Kaukasialainen ei ole vielä oppinut sietämään/tulkitsemaan oikein kaikkia ihmisen lähettämiä ristiriitaisia viestejä, kuten sen useimmat pidemmälle jalostetut lajitoverinsa. Esimerkkeinä ihmisen ristiriitaisesta viestimisestä: Koiran syleileminen – koiran kannalta uhkaavaa käytöstä, ihmisen kannalta hellyyden osoittamista, koiralle hymyileminen (hampaiden paljastaminen) – koiran kannalta uhkaavaa käytöstä, ihmisen kannalta koiran huomioimista tai tervehtimistä. Esimerkkejä voitaisiin jatkaa loputtomasti. Omistajalla täytyy siis olla selkeä käsitys koiran lajityypillisestä viestinnästä ja sen elämän viettivaikuttimista eri voimakkuuksineen (ruoka, lauma, hengissä selviäminen). Kaukasialaisen haastavuus koostuu pitkälti näistä elementeistä. Kaukasialainen ei anna omistajalleen anteeksi niin paljon virheitä- ja epäjohtonmukaisuuksia kasvatuksessa kuin monen muun rodun edustajat. Omistajan ja koiran välisen luottamuksen romututtua on vahinkoa useimmiten lähes mahdotonta korjata.

Rodusta voidaan käyttöominaisuuksien mukaan erottaa neljä erilaista koiratyyppeä. Entisen Neuvostoliiton alueella koirat jaetaan karkeasti vartio-, suojelu-, taistel- ja näyttelykoiriin. Vartiokoirat suorittavat pääasiassa alueenvartioimistehtäviä ja ne koulutetaan reagoimaan pienimmästäkin ärsykkeestä. Vartiointitehtävissä olevalle koiralle on riittävä reagoitokyky oltava vieraan ihmisen tai eläimen läsnäolo (jopa ilman uhkaa) sen vartioimalla alueella.

Suojelukoirat koulutetaan toimimaan uhkan kohdistuessa koiraan tai sen ohjaajaan. Koirien reagoitokyky on korkeampi kuin vartiokoulutetuilla.

Taisteluturnauksia järjestetään yhä jonkun verran rodun alkuperäisalueilla. Taistelut eivät ole kuitenkaan verrattavissa länsimaisiin (esim. pitbullien) koiraturnajaisiin. Paimentolaisten järjestämät turnaukset ovat enemmänkin näytösluonteisia, joissa pyritään selvittämään työkoirien ominaisuuksia taistella laumaa turvatessaan saalistajia (susia) vastaan. Koirat saavat hyvin harvoin vakavia vammoja kyseisissä taisteluissa, sillä ottelu keskeytetään heti kun jompi kumpi koirista osoittaa alistumisen merkkejä. Koirat ovat paimentolaisille elinkeinon elinehto ja erityisesti johtajakoiran loukkantuminen tietää yleensä suuria menetyksiä karjan lukumäärästä saalistajille. Yhdistyksemme ei hyväksy koirataisteluiden järjestämistä mihinkään tarkoituksiin.

Näyttelykoiria ei luonnollisesti kouluteta mihinkään edellämämainituista tehtävistä. Monissa maissa jalostus onkin jo eriytynyt näyttely- ja työlinjaisten koirien osalta. Näyttelytarkoituksiin jalostetut koirat ovat työlinjaisia huomattavasti säysempiä, sosiaalisia ja helpompia käsitellä. Ulkoisilta ominaisuuksiltaan eri linjat alkavat poiketa toisistaan melkoisesti. Näyttelykoirien rakenne on usein ylikorostetun raskas ja karhumainen. Alkukantaiset ominaisuudet näyttelykoirissa on yhä, mutta niiden esiin tuleminen on vähäisempää kuin puhtaasti työlinjaisilla. Tilanne siis sama kuin monella muullakin rodulla: Näyttelyorientoitunut jalostus passivoi koirien käyttö-ominaisuuksia. Suomessa pääosa jalostuksesta suuntaa näyttelykoirien tuottamiseen.

Koirakantamme kasvaessa Suomessa ovat erilaiset ääripäät luonteiden osalta nousseet eri tahoilla esille: Olemme saaneet raportointeja ja kohdanneet hyvin arkoja rotumme edustajia ja toisena ääripäänä ovat ylitiöaggressiiviset yksilöt. Jalostuksessa ei tule koskaan käyttää edellisten kaltaisia ääripäitä. Luonneominaisuuksien turvaamiseksi on jalostukseen valittava vain rotuominaisuuksien suhteen erinomaisia yksilöitä, jotta turvataan vahvan geenikannan säilyminen populaatiossamme. Vahvaluonteiset Alfa-yksilöt periyttävän yleensä myös vahvasti muitakin hyviä ominaisuuksiaan (vrt. luonnonvalinta, jossa vain lajin vahvimmat lisääntyvät).

Kasvattajien vastuuta ei voi kylliksi korostaa tämän osa-alueen kohdalla: Tärkeää olisi pyrkiä sijoittamaan/myymään pennut yksilöllisesti arvioituna juuri niille parhaiten soveltuviin koteihin. Kasvattajan rooli pentujen sosiaalistamisen aloittamisessa on keskeinen. Kasvattajalla on myös suuri rooli kertoa rodusta ja sen ominaisuuksista realistisesti faktoihin perustuen. Vastuunkantaminen pentueesta ei saisi kasvattajalla päättyä luovutusikään. Eniten huomiota ja aikaa tulisi antaa uusille rotumme harrastajille. Kasvattajien olisi varmistettava, että elämä kaukasialaisen pennun kanssa lähtisi heti alusta oikeille raiteilleen. Valtaosa rotumme kasvattajista toimii hyvinkin esimerkillisesti ja yhteiskuntamme eettisiä arvoja noudattaen. Vastuuntuntoinen kasvattaja antaa pentuvaiheessa pennuilleen monenlaisia positiivisia ja sosiaalistavia kokemuksia ja opastaa uusia pennun omistajia koiran kasvatuksessa ja kouluttamisessa. Kaukasianpaimenkoiran pentujen tulee kasvaa ihmisten lähellä tarjoten sille runsaasti ihmiskontakteja sekä yksilöllistä käsittelyä ja niiden tulee tottua normaaleihin elämisen ääniin ja rutiineihin jo kasvattajan luona.

Kaukasianpaimenkoirat ovat henkisesti pehmeitä koiria eli muistavat hyvät ja huonot kokemukset lopun ikäänsä. Sama pätee hyvien ja huonojen tapojen oppimiseen. Pakotteilla ja aggressiolla koulutettu koira menettää helposti luottamuksensa isäntäänsä ja tämä pilaa isännän ja koiran välisen suhteen pysyvästi.

Yhdistyksellämme ei ole varsinaista kattavaa faktatietoa koirakantamme luonneominaisuuksien osalta. Koiria testautetaan todella vähän. Tällä hetkellä, rotumme menetettyä 2006 palveluskoirakoe-oikeutensa, on luonnetestin läpäiseminen hyväksytysti edellytyksenä koiran valion arvon saavuttamiselle. Tämä vaade luonnollisesti ohjaa erityisesti näyttelykaukasialaiset testiin, mutta se saattaa myös vinouttaa kuvaa rotumme luonneominaisuuksien tilasta. Poistettu viimeinen lause toiston vuoksi.

Yhdistyksemme yksi tärkeimmistä tehtävistä lähitulevaisuudessa on rotuprofiilin luominen luonnetestiin kaukasianpaimenkoiralle, jotta testitulokset olisivat koiran omistajille helpommin ymmärrettävässä muodossa ja keskenään vertailtavissa rodun sisällä. Tarkoituksenamme on ohjata ihmisiä tulkitsemaan testiä oikein, korjata testiin liittyviä virheellisiä käsityksiä ja turvata se, että testiä vähemmänkin tuntevat saavat informaatiota koiransa rotutyypillisistä ominaisuuksista. Poistettu 3 viimeistä lausetta toiston vuoksi.

Luonnetestiprofiilin laatimisen osalta on keskusteltua käyty luonnetestityöryhmän vetäjän, Lea Kilpeläisen kanssa. Kilpeläinen toimi yhdistyksemme järjestämässä luonnetestissä päätuomarina syyskuussa 2007. Hän katsoi alkuun keskeisimmäksi tavoitteeksemme saada testausprosenttia hieman kasvatetuksi kattavamman käsityksen muodostamiseksi rotuominaisuuksien suhteen. Seuraavaksi yhdistyksemme luonnetestitoimikunnan on tärkeä rakentaa luonnetestityöryhmän avustuksella rodullemme ns. ihanneprofiili, jonka hyväksytämme jäsenistöllämme. Ihanneprofiilin vahvistamisen myötä alamme saamaan helpommin verrattavissa olevaa tietoa koirakantamme henkisten ominaisuuksien tilasta ja pystymme tarvittaessa myös reagoimaan saamiimme tuloksiin.

LIITE 5. Taulukossa on listattuna kaikki kaukasianpaimenkoirat, jotka ovat osallistuneet luonnetestiin vuoteen 2007 mennessä. Taulukon ohessa myös luonnetestin arvostelutaulukko.

Taulukko 6. Yhteenveto liitteen 5 luonnetestituloksista.

Arvosana	Toimintakyky I	Terävyys II	Puolustus- halu III	Taistelutahto IV	Hermorakenne V	Temperamentti VI	Kovuus VII	Luoksepäästävyys VIII
+3	1	17	24	2	-	19	10	58
+2	6	9	15	14	10	64	1	26
+1	44	59	29	-	72	3	56	-
-1	34	0	19	51	10	3	-	5
-2	7	3	3	20	-	3	23	2
-3	-	4	2	5	-	-	2	1
Yht.	92	92	92	92	92	92	92	92

Luonnetestitulosten yhteenveto tulosten keskiarvoilla:

Toimintakyky	+1 on kohtuullinen.
Terävyys	+1 on pieni, ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua.
Puolustushalu	+1 on pieni.
Taistelutahto	-1 on pieni.
Hermorakentenne	+1 on hieman rauhaton.
Temperamentti	+2 on kohtuullisen vilkas.
Kovuus	+1 on hieman pehmeä.
Luokse päästävyys	+3 on hyväntahtoinen, luoksepäästävä ja avoin.

Yhteenvetotaulukko antaa kuvan kaukasialaisen luonteesta luonnetestituloksista keskiarvoilla tulkittuna. Tuloksen saaneita koiria on 81 kpl eli 8% rekisteröidyistä koirista, joten kattavana tulosta ei voitane pitää.

Huomionarvoiseksi seikaksi voidaan ehkä kuitenkin katsoa testitulosten suuret poikkeavuudet keskenään. Tulos on varmasti suuretakin osaltaan otannan pienuudesta sekä erilaisista testiolosuhteista johtuva, mutta se herättää myös kysymyksen kantamme luonnekirjon tilasta. Puhtaasti rotumääritelmässä listattuihin ominaisuuksiin verrattuna pohdinnan arvoisia ovat saadut arvot osa-alueissa: Puolustushalu, hermorakenne, temperamentti ja luoksepäästävyys. Rotumääritelmän mukaisesti olisi toivottavaa suurempi terävyys ja puolustustahto, tasapainoisempi hermorakenne ja välinpitämättömämpi temperamentti.

4.3 Terveys

4.3.1 Pevisa-ohjelmaan sisällytetyt sairaudet

Lonkkaniveldysplasia eli lonkkien kasvuhäiriö

HD (hip dysplasia) on polygeeninen sairaus eli usean geenin yhteisvaikutuksesta syntyvä lonkkanivelen kasvuhäiriö. Lisäksi ympäristökijät vaikuttavat sairauden ilmenemiseen. HD:n periytymisastetta ei tunneta kaukasianpaimenkoirilla, mutta vaihtelee koirilla yleensä n. 20 - 40 % välillä eli on kohtalainen. Periytymisasteella kuvataan geenien vaikutuksen osuutta sairauden synnyssä. Tärkeimpiä lonkkavian muodostumiseen haitallisesti vaikuttavia ympäristökijöitä ovat kasvavan pennun ylipaino ja vääränlainen ruokinta sekä vapaan liikunnan puute. Oikein ruokittuna alttiisuusgeeniyhdistelmää kantava koira ei välttämättä sairastu, joten koiran ilmiästä ei voi päätellä sen alttiutta sairauteen tai todennäköisyyttä periä alttiisuusgeenejä eteenpäin. Toisaalta ilmiänsuutaan terve koira voi kantaa alttiisuusgeenejä ja näin siirtää niitä jälkeläisilleen. Tästä huolimatta ilmiäsuun on syytä kiinnittää huomiota. Lonkat ovat vain yksi osa kokonaisuutta ja ilmiäsu voi kertoa muusta vaivasta. Esim. A-lonkkaiseksi kuvattu koira, jolla ei ole terveet liikkeet, saattaa kärsiä jostain muusta ongelmasta.

Vuoden 2008 loppuun asti voimassa oleva PEVISA (perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma) edellyttää rekisteröitäviltä koirilta vanhempien lonkka- ja kyynärvälikuvausta. Kuvauksen voi suorittaa aikaisintaan kun koira on 12 kk ja rekisteröinnin ehtona on lonkkakuvaustulos A-D.

Ennen Pevisa-ohjelmaa (vuosina 1991-1998) on lonkkakuvattu 82 kaukasianpaimenkoiraa.

Taulukko 7. Vuosina 1991-1998 kuvatut koirat

	A	B	C	D	E	yht.
kpl	8	16	25	31	2	82
% kuvatuista	9,8	19,5	30,5	37,8	2,4	100

Vuosina 1987-2006 syntyneiden koirien lonkkakuvaustilastot on esitetty seuraavassa taulukossa 8. Vuonna 2006 syntyneiden alhaista lukumäärää tutkituissa selittää se, että on suositeltavaa kuvauttaa näin suurikokoiset koirat vasta kahden vuoden ikäisenä eli tässä taulukossa esitettävä luku ei kerro vielä lopullista kuvattujen määrää.

Taulukko 8. Vuosina 1987-2006 syntyneiden koirien kuvaustulokset

Vuosi	Syntyneitä	A	B	C	D	E	Yhteensä
1987	4	0	0	0	0	0	0
1988	7	0	0	0	1	0	1
1989	3	0	0	0	0	0	0
1990	2	0	0	0	0	0	0
1991	15	0	4	2	0	1	7
1992	23	0	0	3	6	0	9
1993	37	0	4	5	3	0	12
1994	36	2	2	8	3	0	15
1995	51	1	3	6	6	0	16
1996	63	4	1	6	12	1	24
1997	46	1	2	3	8	0	14
1998	53	5	1	4	8	2	20
1999	62	3	2	2	15	1	23
2000	85	5	7	5	11	0	28
2001	60	2	4	3	7	0	16
2002	87	4	5	7	14	1	31
2003	93	8	4	7	8	1	28
2004	69	7	4	7	11	5	34
2005	138	10	4	8	23	1	46
2006	57	0	1	1	4	1	7
Yhteensä	991	52	48	77	140	14	331

Seuraavassa on taulukoitu kuvattujen koirien suhteellinen osuus vuosittain syntyneistä pennuista. Tutkittujen koirien osuus on kuitenkin hyvin alhainen, joten koko populaation tilasta nämä tilastot eivät kerro kattavasti, mutta jalostuskäyttöön hyväksyttävien koirien terveystilasta kylläkin. Rotuyhdistyksen on aktivoitava koirien omistajia kuvauttamaan koiria ahkerammin, esimerkiksi järjestämällä joukkokuvaustilaisuuksia.

Taulukko 9. Vuosina 1987-2006 syntyneiden koirien kuvaustulokset prosenttiosuuksina

Vuosi	Tutkittu	A	B	C	D	E
1987	0,0%					
1988	14,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
1989	0,0%					
1990	0,0%					
1991	46,7%	0,0%	57,1%	28,6%	0,0%	14,3%
1992	39,1%	0,0%	0,0%	33,3%	66,7%	0,0%
1993	32,4%	0,0%	33,3%	41,7%	25,0%	0,0%
1994	41,7%	13,3%	13,3%	53,3%	20,0%	0,0%
1995	31,4%	6,3%	18,8%	37,5%	37,5%	0,0%
1996	38,1%	16,7%	4,2%	25,0%	50,0%	4,2%
1997	30,4%	7,1%	14,3%	21,4%	57,1%	0,0%
1998	37,7%	25,0%	5,0%	20,0%	40,0%	10,0%
1999	37,1%	13,0%	8,7%	8,7%	65,2%	4,3%
2000	32,9%	17,9%	25,0%	17,9%	39,3%	0,0%
2001	26,7%	12,5%	25,0%	18,8%	43,8%	0,0%
2002	35,6%	12,9%	16,1%	22,6%	45,2%	3,2%
2003	30,1%	28,6%	14,3%	25,0%	28,6%	3,6%
2004	49,3%	20,6%	11,8%	20,6%	32,4%	14,7%
2005	33,3%	21,7%	8,7%	17,4%	50,0%	2,2%
2006	12,3%	0,0%	14,3%	14,3%	57,1%	14,3%
Yhteensä	33,4%	15,7%	14,5%	23,3%	42,3%	4,2%

Yhdistyksen terveystietokysely

Yhdistys on tehnyt vuoden 2007 lopulla terveystietokyselyn tuki- ja liikuntaelinten osalta (LIITE 6). Tarkoituksena on kartoittaa kuvattujen koirien osalta lonkka- ja kyynärdysplasian sekä mahdollisten polvivikojen invalidisoiva vaikutus tässä rodussa. Lisäksi halutaan selvittää, miksi koirat kuvattiin. Tällä halutaan varmistaa muun muassa, että tuloksia ei väärin esimerkiksi vain sairaiden koirien kuvauttaminen.

Tehollinen populaatiokoko on vuosien 2002-2007 välillä ollut keskimäärin 24, joka on jo sinällään liian alhainen elinvoimaisen populaation säilyttämiseksi. Minimisuositus olisi n. 25 urosta ja 50 narttua. Lisäksi kaava, jolla se on laskettu, antaa yliarvion todellisesta tilanteesta, koska se ei ota huomioon koirien sukulaissuhteita. Esimerkiksi D-lonkkaisten koirien jättäminen jalostuskäytön ulkopuolelle vähentäisi jalostukseen käytettävien koirien lukumäärää entisestään, koska se rajaisi jalostuksen ulkopuolelle n. 4 %:n sijaan yli 45% koirista.

Lonkkavian vastustamisohjelma perustuu usemilla roduilla röntgenkuvissa sairaiksi todettujen yksilöiden karsimiseen jalostuksesta. Lonkkanivelen kasvuhäiriön periytyvyys on kohtuullinen. Ilmiasuun perustuvan jalostusvalinnan pitäisi johtaa tuloksiin, jos valinta on systemaattista. Jalostusarvoindeksien (BLUP-indeksit) avulla valinta on tehokkaampaa. Indeksissä otetaan huomioon koiran kaikkien tutkittujen sukulaisten taso ja poistetaan röntgentuloksiin vaikuttavien ympäristötekijöiden vaikutusta. Jalostusindeksejä lasketaan jo useille roduille sekä lonkka- että kyynärnivelistä. Indeksien laskemisen edellytyksenä on riittävä määrä kuvattuja koiria.

BLUP-indeksi on ennuste eläimen jalostusarvosta, genotyypistä. Indeksillä on tietyn aineiston perusteella laskettu arvio siitä, millaiset koiran perintötekijät ovat, eli mikä on koiran arvo jalostuseläimenä kyseisessä ominaisuudessa. Indeksillä lasketaan tilastollisesti ns. BLUP-eläinmalli-menetelmällä, jossa otetaan huomioon jokaisen eläimen tulokseen vaikuttaneita ympäristötekijöitä. Lisäksi indeksiin vaikuttavat eläimen oman tuloksen ohella kaikkien sen sukulaisten tulokset. Näin eläimen perinnöllinen taso saadaan kyseisessä ominaisuudessa esiin.

Sukulaistulosten tarkasteluun perustuva BLUP-indeksi toimii monella rodulla, joten jonkinlainen sovellus tähän periaatteeseen perustuen voisi olla kehiteltävissä, ainakin tulevaisuudessa, mikäli koirien kuvausprosentit saadaan nousuun. Koiria on kuvattu vuodesta 1987 lähtien 331 kappaletta, joten olemme vielä kaukana määrästä, jolla periytmisasteita (ja indeksejä) voidaan laskea. Mikäli periytmisaste on kohtalaisen suuri (lähes 0.5), on indeksi jo melko luotettava (n.76% kun tunnetaan koiran ja sen molempien vanhempien lonkkatulokset). Jälkeläisten tulokset lisäävät varmuutta entisestään, mutta on syytä muistaa,

että näin pienessä populaatiossa ei enää ole syytä käyttää koiraa, mikäli sillä jo on parikymmentä jälkeläistä sukupolven ajalta (5v).

Huonon kuvaustuloksen saaneelle koiralle on syytä käyttää parempaa, mieluiten tervettä parituskumppania. D-lonkkaisella koiralla tulisi olla populaatiolle todella jotakin annettavaa, jotta sen jalostuskäyttö olisi perusteltua.

Yhdistys jatkaa terveystilanteen kartoittamista lonkkien osalta ja aktivoi jäseniä kuvauttamaan koiriaan järjestämällä joukkokuvaustilaisuuksia sekä tiedottaa kasvattajia, jotka opastavat tulevia pennunostajia. Yhdistyksen lehdessä on myös syksyllä -07 julkaistu tiivistelmä Jan Rähän ja Anna-Elisa Liinamon lonkkaniveldysplasiasta pitämästä luennosta. Tiedotusta on jatkettava senkin takia, ettei lonkkajalostuksesta tule pullonkaulaa suomalaiselle populaatiolle. Aina on muistettava katsoa koiraa kokonaisuutena.

Kyynärniveldysplasia

Kaukasianpaimenkoirilla esiintyy suurena ja nopeakasvuisena rotuna jonkin verran kyynärnivelen dysplasiaa ja ja massiivisella rodulla se on usein elämän laatua huonontava tekijä. Kyynärniveldysplasian perinnöllisyysastetta ei kaukasianpaimenkoirilla tunneta, mutta yleensä se on koirilla lonkkaniveldysplasiaa alhaisempi ja vaihtelee 10%:sta vajaaseen 40%:iin. Tärkein ympäristötekijä kyynärniveldysplasiaan on liian energiapitoisen ruoan antaminen voimakkaimman kasvun aikana ja sen seurauksena liian nopea kasvu. Myös valmiiksi tasapainotetun ravinnon täydentäminen lisäravinteilla (esim. fosfori, kalsium) voi altistaa kyynärniveldysplasialle.

Kyynärnivelen kasvuhäiriön eri muotoja ovat varislisäkkeen (processus coronoideus) sisemmän osan fragmentoituminen, olkaluun nivelnastan (condylus humeralis) sisemmän osan osteokondroosi ja kiinnittymätön kyynärpään uloke (processus anconaeus). Kyynärnivelen inkongruenssia (nivelpintojen epäyhdenmukaisuutta) pidetään tärkeänä syynä kaikkiin edellä mainittuihin kasvuhäiriöihin ja myös se lasketaan kyynärnivelen kasvuhäiriöksi. Osteokondroosi ilmaantuu kasvuikäisillä koirilla yleisimmin 4-7 kuukauden iässä. Kyseessä on luutumishäiriö, jossa tavallisimmin jonkun nivelen nivelrusto paksuuntuu. Jostakin syystä, mahdollisesti paikallisen ravitsemushäiriön vuoksi, luutuminen on häiriintynyt ja sen seurauksena voi muodostua jopa halkeamia nivelpintaan ja rustopala voi irrota (osteochondritis dissecans). Siitä aiheutuu kipua, joka ilmenee ontumisena. Jos koiran ongelmat ovat molemminpuolisia, ontumista saattaa olla vaikea havaita. Koirilla on havaittu osteokondroosia olkanivelissä, kyynärnivelistä, polvinivelissä ja kinnernivelissä. Samankaltaisia muutoksia on löydetty myös lonkkanivelissä ja myös selkänikamissa.

Kaikki dysplasian muodot aiheuttavat artroosia eli nivelrikkoa. Arthroosi voidaan todeta kyynärnivelen röntgenkuvista ja tästä syystä on suositeltavaa kuvauttaa koirat. Rekisteröinnin edellytyksenä on, että koira on kuvattava, mutta kuvaustulos ei vaikuta rekisteröintiin.

Arthroosi on epäspesifinen reaktio perussairauteen ja voi johtua muustakin kuin osteokondroosista. Kasvulevyjen liian aikainen sulkeutuminen (esimerkiksi kyynärluun kasvuruston liian aikaisen sulkeutumisen seurauksena värttinäluun taipuminen, ns. radius curvus) voi myös aiheuttaa rasiitusta ja artroosimuutoksia niveliin. Elimistö vastaa aina samalla tavalla nivelen ärsykkeeseen eli muodostamalla luupiikkejä, jotka eivät näy heti sairauden ilmaannuttua, vaan viiveellä.

Jalostuksessa pitäisi kyynärnivelten muutoksien lisäksi kiinnittää huomiota muiden nivelten kasvuhäiriöihin ja ennen kaikkea välttää liian raskaiden koirien suosimista. Nopeasti kehittyvät pennut voivat saavuttaa jo nuorena mainetta näyttelykehissä, mutta olisi suotavaa välttää koirien "broilerisoitumista".

Ennen PEVISA-ohjelmaa on vuosina 1994-1998 kyynärkuvattu 40 kaukasianpaimenkoiraa, joiden tulokset on taulukoitu alla. Arvosteluasteikko on 0 – 3, jossa 0 = normaalit kyynärnivelet, 1 lievät muutokset, 2 = kohtalaiset muutokset ja 3 = voimakkaat muutokset.

Taulukko 10. Kyynärtulokset vuosina 1994-1998

Tulos	0	1	2	3
Lukumäärä	25	11	1	3

Vuonna 1987 ja sen jälkeen syntyneiden kuvaustulokset Kennelliiton jalostustietojärjestelmän mukaan näkyvät seuraavasta taulukosta 11. Arvosteluasteikko on 0 – 3, jossa 0 = normaalit kyynärnivelet, 1 lievät muutokset, 2 = kohtalaiset muutokset ja 3 = voimakkaat muutokset.

Taulukko 11. Vuosina 1987-2006 syntyneiden koirien kyynärkuvaustulokset

Vuosi	Syntyneitä	0	1	2	3	Yhteensä
1987	4	0	0	0	0	0
1988	7	0	0	0	0	0
1989	3	0	0	0	0	0
1990	2	0	0	0	0	0
1991	15	1	0	0	0	1
1992	23	6	0	0	0	6
1993	37	7	0	0	0	7
1994	36	2	2	0	0	4
1995	51	3	5	1	2	11
1996	63	7	4	1	1	13
1997	46	5	3	0	0	8
1998	53	10	3	1	0	14
1999	62	15	4	0	2	21
2000	85	18	4	0	0	22
2001	60	11	3	1	0	15
2002	87	23	6	1	0	30
2003	93	22	2	4	0	28
2004	69	21	6	4	3	34
2005	138	32	5	7	2	46
2006	57	7	0	0	0	7
Yhteensä	991	190	47	20	10	267

Taulukko 12. Vuosina 1987-2006 syntyneiden koirien kuvaustulokset prosenttiosuuksina

Vuosi	Tutkittu	0	1	2	3
1987	0,0%				
1988	0,0%				
1989	0,0%				
1990	0,0%				
1991	6,7%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1992	26,1%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1993	18,9%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
1994	11,1%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%
1995	21,6%	27,3%	45,5%	9,1%	18,2%
1996	20,6%	53,8%	30,8%	7,7%	7,7%
1997	17,4%	62,5%	37,5%	0,0%	0,0%
1998	26,4%	71,4%	21,4%	7,1%	0,0%
1999	33,9%	71,4%	19,0%	0,0%	9,5%
2000	25,9%	81,8%	18,2%	0,0%	0,0%
2001	25,0%	73,3%	20,0%	6,7%	0,0%
2002	34,5%	76,7%	20,0%	3,3%	0,0%
2003	30,1%	78,6%	7,1%	14,3%	0,0%
2004	49,3%	61,8%	17,6%	11,8%	8,8%
2005	33,3%	69,6%	10,9%	15,2%	4,3%
2006	12,3%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Yhteensä	26,9%	71,2%	17,6%	7,5%	3,7%

Kyynärniveldysplasian periytymisaste on kohtalainen ja jalostuksella siihen voidaan siis vaikuttaa. Kaukasianpaimenkoiralla tämä ei ole tilastollisesti suuri ongelma, joten periaatteessa raja-arvojen asettaminen ei sinällään ehkä vaikuttaisi liian alhaiseen teholliseen populaatiokokoon. Toisaalta, kuten lonkkaniveldysplasian kohdalla todettiin, pelkkä raja-arvojen tiukentamisen vaikutus on hyvin kyseenalainen keino vaikuttaa polygeenisten ja kohtalaisen periytyvyysasteen sairauksiin. Kyynäret on kuitenkin tutkittava jatkossakin edellytyksenä rekisteröinnille, mutta raja-arvoja ei ole tarvetta määrätä.

4.3.2 Muut Suomessa rodulla todetut merkittävät sairaudet

Kaukasianpaimenkoirien terveyttä on kartoitettu vuonna 2000 Eläinlääketieteellisen tiedekunnan, kliinisen eläinlääketieteen laitoksella tehdyssä syventäviin opintoihin kuuluvassa tutkimuksessa. Tutkimuksessa tilastoitiin vuosina 1993-2000 yliopistollisessa eläinsairaalassa tutkitut koirat ja kaukasianpaimenkoiria kyseisellä ajalla oli ollut 21. Diagnosoituja sairauksia olivat lonkkaniveldysplasian lisäksi polven nivelrikko, sydän- ja munuaissairaus, iho- ja korvatulehdukset. Tulokset näkyvät seuraavassa taulukossa.

Taulukko 13. 1993-2000 Yliopistollisen eläinsairaalassa tutkittujen kaukasialaisten sairaustilastot.

lonkkaniveldysplasia	2 kpl
polven nivelrikko	1 kpl
dilatoiva kardiomyopatia	1 kpl
ihotulehdus	1 kpl
ulkokorvan tulehdus	1 kpl
nefriitti ja normaalia pienemmät munuaiset	1 kpl

Hannes Lohen tutkimusryhmän terveystarkastuksen tulokset

Hannes Lohen koirien geenitutkimusryhmä järjesti syksyllä 2006 terveystarkastuksen, jonka perusteella on kerätty tietoa PEVISA:n ulkopuolella olevista sairauksista. Kyselyyn vastattiin 38 koiran osalta, joten otosta ei voi pitää kovin kattavana, mutta antaa kuitenkin viitettä esiintyvistä sairauksista. Kaikin puolin oireettomien ja terveiden koirien osuus vastanneista oli 11. Niiden 25:sta koiran joukossa, jotka olivat vastanneet myönteisesti johonkin kysymyksistä sisältyy mm. 2 valeraskaudesta, 1 silmätulehduksista ja 2 lievistä kertaluontoisista korva- tai iho-oireita kärsineitä koiria. Terveystarkastuksen tulokset LIITE 7.

Silmäsairauksia esiintyi toistuvien silmätulehduksien, yhden lipidikeratopatiatapauksen ja yhden sisäänpäin sekä yhden ulospäin kiertyneiden alaluomien verran. Yksi koira oli silmätarkastettu ja todettu terveeksi.

Iho-ongelmia raportoitiin kaikkiaan 7. Hot spot eli akuutti, pinnallinen, kostea ekseema on yleisin (5 kpl) ja johtunee tuuheasta karvasta ja kosteudesta ja esiintyy usein niskassa, naamassa, hännän tyvessä ja takajaloissa. Taipumus siihen voi olla myös perinnöllinen ja liittyy monella rodulla myös lisääntyneeseen allergiaoireistoon. Jalostustoimikunnan tiedossa on niin harvoja tapauksia, ettei johtopäätöksiä tästä voi kaukasianpaimenkoiran kohdalla vielä tehdä. Muut iho-ongelmat olivat kutinaa, ihottumaa ja karvanlähtöä laikkuina.

Useiden korvatulehdusten ja ihottumien taustalla oletettiin olevan allerginen tausta ja yksi koira oli allergiatestatu laajasti. Allergiatestin tulos oli lähinnä laaja heinäallergia (Heinäratamo, pujo, nokkonen).

Sisäelinsairauksia esiintyi yhden massiivisen ja yhden lievän virtsatieulehduksen ja yhden suolitukoksen verran. Tarkemmin määrittelemättömiä autoimmuunisairauksia esiintyi kahdella koiralla. Ensimmäisellä tämä esiintyi aivokudoksessa ja johti koiran lopettamiseen sen halvaannuttua. Toinen koira oireili huonosti paranevina haavoina.

Yhdellä koiralla oli luusyöpä ja yhdellä maitorauhaskasvaimia sekä yhdellä ilmeisesti vanhuuden rasvakudoskasvaimia ja syyliä. Epilepsiaa tai diabetestä ei raportoitu.

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien osalta yhdellä koiralla oli kyynärten ja yhdellä olkanivelten nivelrikko. Yhdellä koiralla oli spondyloosi eli etenevä rappeumasairaus, joka aiheuttaa luusiltoja ja -piikkejä selkänikamien välille. Kahdella koiralla esiintyi hermopinteen aiheuttamaa ohimenevää tunnottomuutta, toisella takajalassa ja toisella hännässä. Nämä olivat trauman seurausta ja paranivat itsellään.

Nartuista yhdellä oli synnytyksessä polttoheikkoutta ja pentukuolleisuutta, joka saattoi johtua suuresta pentueesta ja pitkittyneestä synnytyksestä. Tätä synnytystä seurasi vielä kohtutulehdus. Kohtutulehduksia oli ollut kahdella muullakin koiralla. Valeraskauksia oli esiintynyt neljällä koiralla ja yhdellä oli ollut kystia sekä rakkuloita kohdussa, joka johti kohdun poistoon. Yhdeltä koiralta puuttui M1 (M = molar eli poskihampa) ja kahdelta kaksi P1 (P = premolar eli välihammas)

4.3.3 Yhteenvedo rodulla muissa maissa tai kirjallisuudessa kuvatuista sairauksista

Tiedot rodulla ulkomailla esiintyvistä sairauksista pohjautuvat lähinnä hakuihin internetin avulla, mutta ovat pääsääntöisesti yhteneviä terveystarkastuksen tuloksiin ja tietoon Suomesta. Lonkkanivel- ja kyynärdysplasia on useimmin mainittu ongelma ja rotu kuvailtiin muutoin pääsääntöisesti terveeksi. Esiintulleita sairauksia oli sydänvika, jolla todennäköisimmin tarkoitetaan yleisesti suuria koiria vaivaavaa dilatoivaa kardiomyopatiaa, mutta on mainintoja myös keuhkovaltimon ahtaumasta (pulmonic stenosis). Lisäksi mainittiin kilpirauhasen vajaatoiminta, ektropium, kaihi (cataract) ja kasvukivut. Muita ongelmia mainittiin mm. ylipainoisuus, liian pehmeä tai vihainen luonne. Tietojen luotettavuudesta ei ole varmuutta, joten niihin on suhtauduttava tietyllä varauksella.

Orthopedic Foundation of Animals:in sivuilta löytyy rotukohtaiset tilastot, joiden mukaan kaukasianpaimenkoirilta on tutkittu kyynär- ja lonkkaniveleitä ja tulokset on taulukoitu seuraavasti:

Lähde: <http://www.offa.org/stats.html#breed>

Rekisteri	Tutkittuja	Epänormaalit prosentteina	Normaalit prosentteina
sydän	0	0.0	0.0
kyynärnivelet	15	40.0	60.0
lonkkanivelet	37	48.6	43.2

4.4 Ulkomuoto

Kaukasianpaimenkoiran rotumääritelmä ja erityisesti huomioitavat kohdat *kursiivilla*.

KAUKASIANPAINENKOIRA (KAVKAZKAIA OVTCHARKA)

Alkuperämaa: Venäjä

FCI:n numero: 328

Hyväksytty: FCI 16.9.1996, SKL-FKK 24.10.2007

KÄYTTÖTARKOITUS:

Laumanvartija, vahti- ja suojelukoira.

FCI:N LUOKITUS:

Ryhmä 2 pinsarit, snautserit, molossityypiset ja sveitsinpaimenkoirat.

Alaryhmä 2.2 vuoristotyyppiset molossit.

Käyttökoetulosta ei vaadita.

YLEISVAIKUTELMA:

Kaukasianpaimenkoirat ovat keskikokoa suurempia tai suuria ja voimakas- tai järeärakenteisia. Ne ovat luonnostaan teräviä ja vieraita kohtaan epäluuloisia. Näiden erityispiirteiden lisäksi kestävyys, vähään tyytyminen ja kyky sopeutua hyvin erilaisiin säätiloihin mahdollistavat kaukasianpaimenkoirien käytön lähes kaikkialla entisen Neuvostoliiton alueella. Eniten kaukasianpaimenkoiria on Gruusiassa, Armeniassa, Azerbaidžanissa, Kabardino-Balkarienin autonomisessa tasavallassa, Dagestanissa ja Kalmukiassa, Pohjois-Kaukasuksen aroalueilla ja Astrakanin alueella. Etelä-Kaukasiassa koirat ovat yleensä massiivisempia, aroalueilla sitä vastoin kevyempiä, korkearaajaisempia ja usein jopa lyhytkarvaisia. Sukupuolileima on selvä. Urokset ovat suurempia ja vankempia, nartut pienempiä ja rakenteeltaan kevyempiä.

KÄYTTÄYTYMINEN / LUONNE:

Vahvaluonteinen, tasapainoinen ja olemukseltaan rauhallinen koira, jolla on selvä, aktiivisesti ilmenevä puolustushalu. Terävyys ja epäluuloisuus vieraita kohtaan on tyyppillistä.

Erityisesti huomioitavaa:

Luonteisiin tulisi kiinnittää erityistä huomiota valittaessa jalostusyksilöitä. Arkuus on kaukasianpaimenkoiralle suurin luonteen virhe ja monesti aiheuttaa ongelmatilanteita myös koiran jokapäiväisessä elämässä. Arkuutta esiintyy tällä hetkellä valitettavan paljon. Jalostusmateriaalia valittaessa tulisi tehdä selvitystä koiran luonteesta.

Arkuutta ja epäluuloisuutta on monenlaista. Aralta vaikuttava käytös voi johtua sosiaalistamisen laiminlyönnistä ja tottumattomuudesta. Ulkokoira voidaan sisällä tulkita araksi koska sen käytös ei ole enää niin rohkeaa. Toisaalta virikkeellisessä ympäristössä kasvanut koira voi peittää arkuutensa tottumuksella. Aina saadaan lisätietoa kun koira viedään täysin uusiin ympäristöihin.

Syksyllä 2008 järjestettiin ensimmäinen kaukasianpaimenkoirien jalostustarkastus, jossa tuomari arvioi rakenteellisten seikkojen lisäksi koiran luonnetta, esim. arkuutta ympäristölle (paikka, alusta, äänet) ja

ihmisille. Arvioinnissa huomioitiin erityisesti suhtautumista vieraisiin ihmisiin myös aggressiivisuuden, liiallisen luottavaisuuden sekä miellyttämisen suhteen. Koiran tulee olla avoin tai hieman epäluuloinen, muttei aggressiivinen, arka tai liian luottavainen. Jalostukseen käytettäville koirille suositellaan jalostustarkastuksen suorittamista. Jokaisen kasvattajan pitäisi kyetä arvioimaan vähintään luonteen ääripäiden piirteitä ilman testauksia tai tarkastuksia. Jalostukseen käytettäville koirille suositellaan luonnetestin suorittamista.

RAKENNETYYPPI:

Voimakas, jopa järeärakenteinen koira, jolla on massiivinen luusto ja voimakas lihaksisto. Nahka on paksu, mutta joustava.

LUUSTON SUHDELUKU:

Säkäkorkeus jaettuna välikämmenen ympäröimällä on uroksilla 21 - 22, nartuilla 20 - 22.

TÄRKEITÄ MITTASUHTEITA:

Rungon pituuden suhde säkäkorkeuteen on 102 : 108.

PÄÄ

KALLO-OSA: Massiivinen. Kallo on leveä ja poskiluut voimakkaasti kehittyneet. Leveä ja litteä otsa, jonka keskellä on vähäinen otsaurre.

OTSAPENGER: Kuono-osan ja kallon yhtymäkohta on hieman havaittava.

KIRSU: Voimakas, leveä ja musta. Valkoisilla ja vaaleanvehnävärillä yksilöillä hyväksytään ruskea kirsu.

KUONO-OSA: Kalloa lyhyempi ja melko huomaamattomasti kapeneva.

HUULET: Voimakkaat, silti tiiviisti sulkeutuvat ja kuivat.

HAMPAAT/PURENTA: Hampaat ovat valkoiset, kookkaat, hyvin kehittyneet ja tiiviisti vierekkäin. Etuhampaat ovat suorassa linjassa. Leikkaava purenta.

SILMÄT: Tummat, keskikokoiset, soikeat ja syvällä sijaitsevat.

KORVAT: Riippuvat, ylöskiinnittyneet, aina lyhyiksi typistetyt. (Huom. Suomessa typistyskielto.)

Virheitä ja puutteita:

Kallot ovat pyöristyneet erityisesti pääläelä. Pääläen tulisi olla hyvin tasainen. Kuono-osat ovat keventyneet ja niitä tulisi saada lyhyemmiksi ja jyrkemmiksi. Kuono-osan tulisi olla niin selkeästi rotutyypillinen, ettei koira sekoitettaisiin mm. leonbergiin. Alaleukoja tulisi saada vahvemmaksi. Huulet ovat löysät ja niiden tiukkuutta tulisi pyrkiä lisäämään.

Otsapenger on usein liian jyrkkä ja sitä tulisi madaltaa.

Liian pyöreitä silmiä esiintyy. Silmän muodon oltava soikea.

Korvat antavat päälle oikeaa ilmettä ja siksi on tärkeää pyrkiä säilyttämään oikea korvien asento ja korkeus. Korvien kiinityskohdat ovat laskeutuneet alemmaksi ja se osaltaan on pehmittänyt kaukasianpaimenkoiran rujoakin ilmettä.

Näyttelyarvosteluissa törmätään hammaspuutoksiin. Kuitenkin ani harvalla on todistusta siitä, mistä hammaspuutos johtuu. Jos ja kun tiedetään, että kyseinen yksilö ei omaa kaikkia hampaita ilman tapaturmaa tai vastaavaa, olisi tämä seikka hyvä ottaa huomioon jalostuskäyttöä suunniteltaessa.

KAULA: Hyvin vahva ja lyhyt, ei korkea-asentoinen, selkälinjaan nähden 30 - 40°:n kulmassa.

RUNKO

SÄKÄ: Hyvin leveä ja lihaksikas, selvästi erottuva.

SELKÄ: Hyvin leveä, suora ja lihaksikas.

LANNE: Lyhyt, leveä ja hieman kaartuva.

LANTIO: Leveä ja lihaksikas, lähes vaakasuora.

RINTAKEHÄ: Leveä, syvä ja melko kaareutunut, ulottuu kyynärpäiden tasolle tai hieman alemmaksi.

ALALINJA: Vatsaviiva on kohtuullisen ylösvetäytynyt.

HÄNTÄ: Ylöskiinnittynyt; riippuvana kintereisiin ulottuva. Häntä voi olla sirpin tai koukun muotoinen tai renkaaksi kiertynyt. Typistetty häntä sallitaan. (Huom. Suomessa typistyskielto.)

RAAJAT

ETURAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Eturaajat ovat edestä katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Lavan ja olkavarren välinen kulmaus on noin 100°. Eturaajan pituus maasta kyynärpäähän on hieman yli puolet säkäkorkeudesta (raajojen pituuden suhdeluku on 50 - 54).

OLKAVARRET: Suorat, järeät ja keskipitkät.

VÄLIKÄMMENET: Lyhyet, järeät, pystysuorat ja vain hieman joustavat.

KÄPÄLÄT: Suuret, soikeat ja kaareutuneet. Varpaat ovat tiiviisti yhdessä.

Virheitä ja puutteita:

Yhä useammin törmätään yksilöihin, jotka seisovat "ranskalaisittain" eli etukäpälät suuntautuvat enemmän tai vähemmän sivuille. Tästä ja samalla ranteiden liiasta löysyydestä olisi päästävä eroon. Kun etujalkojen asento on virheetön ja luonnollinen, koiran liike on vapaata ja vaivatonta. Jalkojen asentoon tulee kiinnittää huomiota myös koiran terveyden tähden. Kaukasianpaimenkoira on verrattain hyvin raskas ja etupainoinen. Raajojen oikeisiin linjoihin tulisi enemmän kiinnittää huomiota näyttelyarvosteluissa.

TAKARAAJAT

YLEISVAIKUTELMA: Takaraajat ovat takaa katsottuna suorat ja yhdensuuntaiset. Koiran seistessä takaraajat eivät saa asettua kovin taakse. Istuinluusta lähtevän pystysuoran viivan tulee kulkea kinnernivelen ja välijalan keskeltä.

POLVET: Sivulta katsottuna melko suorat.

SÄÄRET: Lyhyet.

KINTEREET: Voimakkaat, leveät ja melko suorat.

VÄLIJALAT: Vahvat ja pystysuorat.

KÄPÄLÄT: Kuten etukäpälät.

Virheitä ja puutteita:

Viime vuosien aikana takaraajojen pihtikinttuisuudesta on tullut niin yleistä, ettei siihen tunnuta kiinnitettävän huomiota. Tulisi muistaa, että kaukasianpaimenkoira on erityisesti käyttö- ja työkoira ja se vaatii, että jalkojen niin edessä kuin takanakin tulee olla suorat ja toimivat. Takajalkojen pihtikinttisyys muodostuu usein hyvän ruokinnan annosteluvirheestä, jonka ansiosta kasvavan koiran paino nousee liikaa liian nopeasti. Reisiluut kasvavat polvia ulospäin kiertäviksi ja siitä seurauksena kintereet painuvat enemmän koiran kehon alle. Tilanne voi korjaantua koiran kasvaessa ja ruokinnan ja liikunnan muututtua. Pihtikinttisuuteen tulisi kuitenkin enemmän kiinnittää huomiota ja arvostella se yhä painavampana virheenä.

Näyttelyissä koiran esittäjät asettavat koirat, joilla on pihtikinttuisuutta, erittäin leveään asentoon. Se peittää jalkojen asentovirheen mutta tuo samalla uuden asentovirheen koiran näyttämiseksi.

LIIKKEET:

Vapaat, säännölliset ja rauhalliset. Tyypillinen liikkumistapa on lyhyt ravi, joka muuttuu nopeuden kasvaessa hieman kömpelöksi laukaksi. Raajojen tulee liikkua suoralinjaisesti ja yhdensuuntaisesti. Liikkeessä eturaajoilla on taipumus yksijälkisytyteen. Etu- ja takaraajojen nivelet ojentuvat hieman. Selkä ja lanne ovat joustavat. Sään ja lantion tulee ravissa pysyä samalla tasolla.

KARVAPEITE

KARVA: Peitinkarva on suoraa ja karheaa, aluskarva runsasta ja peitinkarvaa vaaleampaa. Päässä ja raajojen etupuolella karva on lyhyempää kuin muualla ja tiiviisti pinnanmyötäistä.

Karvapeitteen perusteella erotetaan kolme tyyppiä:

a) Pitkäkarvainen, jossa pitkät peitinkarvat. Pitkät karvat muodostavat kaulaan eräänlaisen harjan, reisiin selvät housut ja raajojen takaosiin runsaat hapsut. Häntä on kauttaaltaan pitkän karvan peittämä näyttäen paksulta ja tuuhealta.

b) Lyhytkarvainen. Tiheä, suhteellisen lyhyt peitinkarva, joka ei muodosta harjaa, housuja eikä hännän ja raajojen hapsuja.

c) Välimuoto. Pitkä karva ilman harjaa, housuja sekä raajojen ja hännän hapsuja.

VÄRI: Harmaan eri sävyt; erilaiset, yleensä vaaleasta ruosteenväriseen olevat sävyt; myös ruosteensuskea, oljenkeltainen, valkoinen, maanvärinen; juovikas, mutta myös laikukas tai täplikäs.

KOKO JA PAINO

SÄKÄKORKEUS: Uroksilla vähintään 65 cm, nartuilla vähintään 62 cm.

VIRHEET:

Kaikki poikkeamat edellämainituista kohdista luetaan virheiksi suhteutettuna virheen vakavuuteen.

- velttous, hyvántahtoisuus vieraita kohtaan
- hieman liian kevyt tai pehmeä rakenne
- pienet poikkeamat mainituista suhdeluista
- hieman puutteellinen sukupuolileima, narttujen urosmaisuus
- riittämätön pään leveys ja massiivisuus
- liian voimakkaasti kaareutunut ja liian jyrkästi tai liian loivasti kuono-osaan liittyvä kallo
- lyhyt tai pitkäkö kuono
- löysät, riippuvat huulet
- ikää vastaamaton hampaiden kuluminen; katkenneet hampaat, jotka eivät kuitenkaan estä oikean purennan toteamista; korkeintaan kahden ensimmäisen välihampaan tai yhden ensimmäisen ja yhden toisen välihampaan puuttuminen; kellertävä hammaskiille
- vaaleat silmät; hieman riippuvat alaluomet; kaihi
- alas kiinnittyneet, tyypistämättömät korvat (Huom. Suomessa tyypistyskielto.)
- pitkäkö, liian hento kaula
- heikosti kehittynyt säkä, joka ei erotu selästä
- pehmeä, kaartuva tai kapea selkä
- pitkäkö, suora tai liikaa kaartuva lanne
- riittämättömän lihaksikas tai laskeva lantio
- hieman litteä rintakehä; rintakehän alaosa ei ulotu kyynärpäiden tasolle
- liian ylösvetäytynyt tai riippuva vatsa
- eturaajat: vähäinen poikkeama oikeasta lapakulmauksesta; hieman liian lyhyet tai liian pitkät olkavarret; hieman ulospäin kääntyneet kyynärpäät; liikkeessä hieman ulospäin kääntyvät käpälät; liian taipuvat välikämmenet
- takaraajat: takaa katsottuina eivät täysin yhdensuuntaiset, vaan hieman pihkintuiset tai lankisääriset; liian leveä- tai ahdasasentoiset, liian suorat tai liian pitkät takaraajat
- liian pehmeät tai liian pitkät käpälät; takaraajojen kannukset
- normaalista poikkeavat liikkeet (sisään- tai ulospäin astuminen); nivelten riittämätön ojentuminen; selän ja lanteen joustamattomuus liikkeessä; ravissa kohoava lantio; lantion vähäinen heilahtelu sivusuuntaan (takapäin heittäminen).

VAKAVAT VIRHEET:

- arkuus, voimakas flegmaattisuus, terävyyden puute
- aivan liian kevyt tai veltto rakenne
- suuret poikkeamat mainituista suhdeluista
- hyvin puutteellinen sukupuolileima; urosten narttumaisuus
- kevyt, kapea ja suippokuonoinen pää, joka ei ole sopusoinnussa rungon vahvuuden kanssa; ylöspäin kääntyvä kirsu
- pienet, harvat, kehittymättömät hampaat, epätasaisessa rivissä olevat etuhampaat; pahasti vaurioitunut hammaskiille
- keskenään eriväriset silmät; riippuvat alaluomet, jotka paljastavat osittain limakalvon
- notko- tai köyryselkä
- pitkä, periksiantava tai köyry lanne
- kapea, lyhyt tai voimakkaasti laskeva lantio
- litteä, kapea, kehittymätön rintakehä
- eturaajat: suorat tai terävästi kulmautuneet lavat; käyrät tai liian kapeat olkavarret; voimakkaasti ulospäin kääntyvät kyynärpäät; erittäin heikot välikämmenet; liikkeessä voimakkaasti ulospäin kiertyvät käpälät; toisen tai molempien eturaajojen käyryys
- takaraajat: liian suuri poikkeama raajojen yhdensuuntaisuudesta; riittämättömästi kulmautuneet takaraajat; lankisäärisyys; liian pitkät takaraajat
- hajavarpaisuus tai litteät käpälät
- sidotut, raskaat liikkeet; ravissa lantio säkää korkeammalla; ravissa lantion selvä liikkuminen pystysuuntaan; peitsaus
- pehmeä, laineikas karvapeite ilman aluskarvaa
- mustat, mustalaikkuiset ja ruskeat värisävyt eri yhdistelminä
- uroksen säkäkorkeus alle 65 cm, nartun alle 62 cm.

HYLKÄVÄT VIRHEET:

- kaikki poikkeamat leikkaavasta purennasta
- musta tai ruskea väri
- kulma- tai etuhampaan puuttuminen; kolmannen tai neljännen välihampaan tai yhdenkin poskihampaan puuttuminen.

Selvästi epänormaali rakenne tai käyttäytyminen ovat hylkääviä virheitä.

HUOM. Uroksilla tulee olla kaksi normaalisti kehittynyttä kivistä täysin laskeutuneina kivespussiin.

Oheisessa taulukossa kaukasialaisten saamat näyttelyarvostelut tilastoituna vuosilta 2006-2007 (Lähde: Jalostustietokanta). LIITE 8 kuvamateriaali erityyppisistä rotumääritelmän täyttävistä koiratyypeistä.

Kaukasianpaimenkoirien arvosteluasteikot 2006-2007

* taulukon prosentit pyöristettyjä arvoja

Vuosi 2006	ERI	*ERI %	EH	*EH %	H	*H %	T	*T %	EVA	*EVA%	HYL	*HYL%	Yht	Yht %
Ulkomaiset tuomarit	79	54	44	30	16	11	3	2	2	1	1	1	145	100
Kotimaiset tuomarit	25	38	32	49	4	6	0	0	3	5	0	0	65	98

Vuosi 2007	ERI	*ERI %	EH	*EH %	H	*H %	T	*T %	EVA	*EVA%	HYL	*HYL%	Yht	Yht %
Ulkomaiset tuomarit	55	63	27	31	4	5	0	0	0	0	1	1	87	100
Kotimaiset tuomarit	43	55	21	27	10	13	2	3	2	3	0	0	78	100

5. YHTEENVETO AI EMMAN TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISESTA

Otteet vuonna 2001 hyväksytystä jalostusentavoiteohjelmasta *kursiivilla*. Ko. tavoiteohjelman työstänyt Venäläiset Owzarkat ry.

Ulkomuoto

Laatu: Ulkomuodollisesti kaukasianpaimenkoirakantamme suurimmat virheet ovat seuraavat: roikkuvat silmäluomet, vaaleat silmät, sisäänpäin kääntyneet silmäluomet (entropium), kevyt kuono-osa, rungon keveys, ahtaat takaraajat, suorat takaosat.

Tavoite: Tavoitteena on koira, joka mahdollisimman pitkälle vastaa rotumääritelmän mukaista ihanneyksilöä. Rotumääritelmän mukaan yleisvaikutus; Kaukasianpaimenkoirat ovat keskikokoa suurempia, vankkoja- tai hyvin vankkarakenteisia. Ne ovat luonnostaan teräviä ja epäluuloisia omalla alueellaan vieraita kohtaan.

Ulkomuodolliset tavoitteet ovat jossain määrin parantuneet edellisen tavoiteohjelman laatimisen jälkeen, mutta edelleen osaa rodun edustajista Suomessa vaivaavat hyvin heikot takaosat, kiertyneet takajalat ja heikot ranteet edessä.

Luonne

Laatu: Yleisesti ottaen kaukasianpaimenkoiran luonne on hyvä. Rotumääritelmän mukaan kaukasianpaimenkoira on vahva, tasapainoinen, rauhallinen, tarvittaessa selvästi puolustustahtoinen koira. Terävyys ja epäluuloisuus vieraita kohtaan tyypillistä.

Tavoite: Kaukasianpaimenkoira on säilyttänyt vahvasti vartiointiviettinsä, se vartioi omistajaansa, perhettä ja omaisuutta ja pitää kutsumattomat vieraat varmasti pois alueeltaan. Vahvan ja hallitsevan luonteensa rotu vaatii omistajaltaan määrätietoista kasvatusta ja koulutusta.

Suosituks: Arkaa ja agressiivista tai hermostunutta koiraa ei tule käyttää jalostukseen.

Kattavaa faktatietoa koirakantamme luonneominaisuuksista ei ole. Olemme saaneet raportointeja ja kohdanneet hyvin arkoja rotumme edustajia ja toisena ääripäänä ovat ylitiöagressiiviset yksilöt. Luonteen kehityksen seuraaminen on ollut olematonta. Jalostustarkastuksen käyttöönotto tänä vuonna ja järjestetyt luonnetestit kolmelta toimintavuodelta eivät vielä anna informaatiota. Joko edellisen tavoiteohjelman päätelmä hyvästä luonnetilanteesta on ollut turhan optimistinen tai sitten on tapahtunut käänne huonompaan suuntaan.

Lonkkaniveldysplasia (HD)

Laatu: Tutkituista kuitenkin löytyy suhteellisen paljon lievempiasteisia lonkkaniveldysplasiaa sairastavia yksilöitä. Lonkkaniveltulokset taulukossa ohisena.

Vuosi	tutk.lkm.	sai/tutk%	A	B	C	D	E
1991	1	100,00				1	
1992	1	100,00					1
1993	2	50,00		1	1		
1994	5	60,00		2	1	2	
1995	12	50,00		6	5	1	
1996	13	69,23	2	2	6	3	
1997	16	50,00	2	6	8		
1998	26	65,39	4	5	6	10	1
1999	11	90,91	1		3	5	2
2000	9	60,00	3	1	3	3	
*YHT	97	63,92	12	23	33	25	4

Tavoitteet: Tavoitteena poistaa vaikeiden dysplasia-asteiden esiintyminen koirissamme kuitenkin raajaamatta liikaa potentiaalista jalostukseen käytettävien koirien määrää.

Määräykset ja suositukset: Jalostukseen ei tulisi käyttää koira, jonka dysplasia-aste on E tai pahempi. Huomaa myös PEVISA-määräykset luvussa 6. Mikäli narttu on tarkoitus astuttaa ulkomailla, tulee omistajan anoa lupa jalostustoimikunnalta.

Tavoite vaikeiden dysplasia-asteiden esiintymisestä rodussamme ei ole toteutunut. Lonkkaniveldysplasia polygeenisena sairautena on vaikeasti jalostuksella poistettava ongelma erityisesti ilman käyttökelpoisia indeksejä, joten asetettu tavoite on ollut huomattavan kunnianhimoinen. Indeksien käyttöönotto vaatisi koirien kuvauksen yleistymistä vielä entisestään perinnöllisyysateen arvioimiseksi. Yhdistys on järjestänyt terveystietokyselyn tuki- ja liikuntaelinten osalta vuoden 2007 lopussa (LIITE 4). Vastauksia ei ole vielä saapunut siinä määrin, että yhteenvetoa lonkkaniveldysplasian invalidisoivasta vaikutuksesta tässä rodussa voisi tehdä. Yhdistys jatkaa aktiivisesti tiedottamista aiheesta ja järjestää joukkokuvaustilaisuuksia tilanteen kartoittamiseksi laajemmin.

Kyynärniveldysplasia

Laatu: Tutkittuja koiria on vielä vähän. Tutkituista kuitenkin löytyy suhteellisen paljon lievempiasteisia kyynärniveldysplasiaa sairastavia yksilöitä. Kyynärniveltulokset taulukossa ohisena.

tutk.lkm	Tutkitut koirat sairaita tutkituista%	0	1	2	3
51	37,25	32	14	2	3

Tavoite: Tavoitteena poistaa vaikeampien dysplasia-asteiden esiintyminen koiristamme kuitenkin rajaamatta liikaa potentiaalista jalostukseen käytettävien koirien määrää.

Määräykset ja suositukset: Jalostukseen ei tulisi käyttää koira jota ei ole kyynärniveltuvattu tai jonka dysplasia aste on 3. Huomaa myös PEVISA-määräykset luvussa 6.

Tavoite vaikeampien dysplasia-asteiden poistamisesta rodusta ei ole toteutunut. Kuten lonkkaniveldysplasia, kyynärniveldysplasiakin on polygeeninen sairaus, johon jalostuksella vaikuttaminen on alhaisemman periytymisasteen vuoksi vielä vaikeampaa. Tilanne ei myöskään ole huonontunut. Yhdistys jatkaa jäsenistön tiedottamista ja tilanteen kartoitusta (ks. terveystietokysely edellä), kuten lonkkaniveldysplasian suhteen. Järjestettävien lonkkaniveljoukkokuvausten yhteydessä suositellaan kuvattavaksi myös kyynärät.

Silmäluomen sisäänkiertyminen (entropium)

Laatu: Virallisesti tutkituissa koirissa ei kyseistä vikaa ole löytynyt. Kuitenkin tiedetään kannassamme esiintyvän ko. vian kantajia.

Tavoite: Entropiumia sairastavaa tai selkeästi periyttävää koira ei tulisi käyttää jalostukseen.

Hannes Lohen tutkimusryhmän vuonna 2006 järjestämän terveystietokyselyn mukaan ilmeni vain yksi entropiumtapaus eikä tiedossa ole jalostukseen käytettyjä koiria, joilla olisi tämä vaiva. Kysely ei kuitenkaan kattanut kovin suurta osaa populaatiosta, joten todellinen tilanne voi olla toinen. Yleistä terveydentilaa koskevien kyselyjen järjestämistä on syytä jatkaa joka tapauksessa.

Kivesvikaisuus

Laatu: Ei esiinny toistaiseksi.

Tavoite: Kivesvikaisia uroksia ei käytetä jalostukseen.

Tiedossa ei ole kivesvikaisia uroksia, eikä siis niiden käyttöä jalostuksessa.

Käyttöominaisuudet

Laatu: Suomessa kaukasianpaimenkoira kuuluu palveluskoiriin, joten niillä on oikeus kilpailla kaikissa palveluskoirakokeissa.

Saavuttaakseen muotovalion arvon tulee kaukasianpaimenkoiran saada hyväksytyt tulokset palveluskoirakokeissa tai luonnetestissä sekä näyttelyssä kolme sertifikaattia, joista yksi yli kaksivuotiaana. Kaukasianpaimenkoira saa osallistua näyttelyssä käyttöluokkaan saavutettuaan 3-tuloksen palveluskoirakokeissa.

Käyttövalion arvoon tarvitaan palveluskoirakokeissa kolme 1-tulosta voittajaluokasta kahden eri vuoden ajalta sekä näyttelystä 2. palkinto koiran täytettyä 15 kuukautta.

Tavoite: Tavoitteena kasvattaa yhteiskuntakelpoisia rotumääritelmän mukaisia kaukasianpaimenkoiria.

Suositus: Hyvät käyttöominaisuudet säilytetään käyttämällä jalostukseen rotumääritelmän mukaisia tasapainoisia yksilöitä.

Kaukasianpaimenkoirat menettivät PK-koeoikeutensa vuoden 2007 alusta, koska rodulla ei ole lainkaan tuloksia mistään PK-kokeista vuosilta 2004-2006. PK-kokeet eivät mittaa kaukasianpaimenkoiran kykyä suoritua rodunomaisesta vartiointitehtävästään, joten infoa käyttöominaisuuksien säilymisestä ne eivät olisi kuitenkaan antaneet. Luonneominaisuuksista on mainittu edellä, mutta tämän lisäksi odotamme tuloksia Teet Otsavelin väitöskirjatutkimuksesta, jossa tutkitaan laumanvartijakoirien käyttöä Suomessa alkuperäisessä työtehtävänsä.

PEVISA-ohjelma

PEVISA-ohjelman mukaan tulee pentujen vanhemmista olle kennelliiton hyväksymät kyynärnivel- ja lonkkakuvauslausunto. Lonkkakuvauslausunto pitää olla ennen pentueen rekisteröimistä. Rekisteröinnin raja-arvona on lonkkadysplasian aste D.

Tavoitteiden mukaisia jalostustarkastuksia ei ole järjestetty.

Uroksille suositeltiin enintään kolmea pentuetta ja astutusväliä suositeltiin harvaksi, jotta pennuista pystyttäisiin näkemään laadullisia tuloksia luonteen ja terveyden osalta. Nartuille suositeltiin kahta pentuetta eri uroksen kanssa. Kumpikaan näistä tavoitteista ei ole täysin toteutunut.

6. JALOSTUKSEN TAVOITTEET JA STRATEGIAT

6.1 Visio

- Suurin osa koirista on käynyt näyttelyissä tai jalostustarkastuksessa ja ovat rotumääritelmän mukaisia
- Suurin osa koirista on koirat ovat lonkka- ja kyynärnivelkuvattuja ja yleisesti mahdollisimman terveitä
- Koirien luonteet ovat tasapainoisia ja koirat soveltuvat hyvin alkuperäiseen tehtäväänsä laumanvartijoiksi
- Geenikantamme laajenee
- Sukusiitosprosentti ei lähde nousuun
- Pentueiden määrä saadaan pidettyä kysyntää vastaavana. Kaikille pennuille saadaan rodun vaatimukset hyvin täyttävät kodit.
- Koirien käyttö erilaisissa rodulle tyypillisissä työtehtävissä lisääntyy.

Kaukasianpaimenkoiran suosio vartioivana paimenena ja omaisuuden turvana tulee varmasti pysymään ennallaan. Oikeissa olosuhteissa ja asianmukaisella kasvatustyöllä kaukasianpaimenkoiralla on hyvät edellytykset toimia sekä perhekoirana että työkoirana esim. maataloilla ja turkistarhoilla.

6.2 Rotuyhdistyksen tavoitteet

6.2.1 Yleiset tavoitteet

Tärkein rotuyhdistyksen tavoitteista on rotumääritelmän mukaisten, terveiden ja rodunomaisen luonteen omaavien koirien määrän lisääminen populaatiossa. Tavoitteena on vaalia kaukasianpaimenkoiran rodunomaisuutta myös luonteen ja koiran käytettävyyden huomioon ottaen. Tavoitellaan fyysisesti toimivaa, terverakenteista ja jyhkeää koira.

Tavoiteohjelman ja terveystutkimusten avulla pyritään ennalta ehkäisemään vikojen ja sairauksien leviämistä rotuun.

Tavoitteena on, että suomalaisten kasvattajien keskinäinen yhteistyö lisääntyy. Tavoitteena on tehdä rotua tunnetuksi Suomessa.

Tavoitteena on saada tuotantoeläinten kasvattajat kiinnostumaan kaukasianpaimenkoiran käyttämisestä laumanvartijana petoeläimiä vastaan.

Kehitämme yhteistyötä muiden laumanvartijayhdistysten kanssa ja pyrimme luomaan uusia suhteita muihin maihin.

6.2.2 Geenipohja

Tavoitteena on kaukasianpaimenkoiran geenipohjan laajentaminen Suomessa nykyisestäään.

6.2.3 Koiran terveys

Tavoitteena on, että jalostukseen käytetään fyysisesti ja psyykkisesti mahdollisimman terveitä yksilöitä.

Tavoitteena on, että kaikki jalostuskoirat kuvataan PEVISA-ohjelmamme mukaisesti. Tavoitteena on käyttää jalostukseen lonkkien- sekä kyynärniveliin suhteen mahdollisimman terveitä yksilöitä.

Tavoitteena on, että lonkkia ja kyynärniveliä kuvataan myös niiltä koirilta, joita ei käytetä jalostukseen. Jos 50% koirakannasta saadaan kuvattua, on se jo jalostuksellisesti melko kattava osuus.

Tavoitteena on, että lonkka- tai kyynärniveldysplastiselle koiralle käytetään parempaa, mieluiten tervettä parituskumppania.

Tavoitteena on yhä tehokkaammin kerätä tietoa myös muista rodussa mahdollisesti esiintyvistä sairauksista ja vioista.

6.2.4 Ulkomuoto

Koirien ulkomuoto Suomessa vaihtelee paljon. Useimmat kuitenkin vastaavat vielä hyvin rotumääritelmää.

Tavoitteena on rotumääritelmän mukainen tyyppi. Tällöin tulee kiinnittää huomiota rodunomaisiin piirteisiin kuten päähän, kulmauksiin, luustoon ja liikkeisiin. Tavoitteena on parantaa vähitellen seuraavia ulkomuodollisia puutteita.

- Väärät kuonon ja pääläen pituuden mittasuhteet, pyöreä kallo, liian kapea kallo ja kuono, liian voimakas otsapenger, liian alas kiinnittyneet korvat, pyöreät ja avoimet silmät, liian löysät huulet sekä liian kevyt alaleuka. Epäselvä sukupuolileima päätä katsottaessa.
- Kapeat etu- sekä takaosat, ranteiden liiallinen löysyys, "pihtikinttuisuus" ja liian vähäiset kulmaukset.

6.2.5 Luonne

Tavoitteena on pitää koirien luonteet tasapainoisina ja rauhallisina kuten hyvillä työkoirilla. Ei käytetä sisäsiitosta jalostuksessa.

Kasvattajia ja pennun omistajia valistetaan rodun vaatimasta ympäristöstä, jotta luonne kehittyisi edelleen mahdollisimman tasapainoiseksi.

Tavoitteena on testata aikuisten koirien luonnetta ja yhteiskuntakelpoisuutta suomalaisella luonnetestillä.

Tavoitteena on, että jokaisella kaukasialaisella on mahdollisuus rodunomaiseen käyttäytymiseen.

6.2.6 Käyttöominaisuudet

Tavoitteena on säilyttää rodun käyttöominaisuudet laumanvartijana.

Tavoitteena on saada koiria laumanvartijatyöhön aluevartiot tehtävien ohella myös Suomessa. Lisääntyneet susimäärät itärajalta ja myös Pohjanmaalla huolestuttavat lammas- ja muita kotieläinkasvattajia. EU:n korostettua susien suojelua, on kiinnostus laumanvartijoita kohtaan lisääntynyt.

Tavoitteena on informoida kotieläinkasvattajia rotumme työkapasiteetista ja käytöstä.

6.2.7 Muuta

Tavoitteena on, että tulevaisuudessa koiria myydään vain rodun erityisvaatimukset ymmärtäville ihmisille ja sopiviin olosuhteisiin, joissa ne voivat toteuttaa alkuperäisiä käyttöominaisuuksiaan ilman, että se aiheuttaa ristiriitoja ympäristön kanssa.

6.3. Rotuyhdistyksen strategia

Jalostustavoitteisiin ohjataan aktiivisella tiedottamisella sekä jäsenistön jalostusratkaisuja tukevalla jalostustoimikunnan toiminnalla. Vuonna 2007 on yhdistyksessä perustettu jalostusuroslista sekä tarvittaessa alettu antamaan narttujen omistajille suosituksia soveltuvista jalostusuroksista.

Vuosittain järjestettävät luonnetestit, jalostustarkastukset sekä epäviralliset näyttelyt palvelevat KoiraNetin ohella koirakannan ominaisuuksien selvittämistä. Toukokuussa 2007 yhdistyksemme järjesti ensimmäisen epävirallisen näyttelynsä, Top Ovcharka Show:n. Tuomariksi meillä oli etuoikeus saada yksi maailman arvostetuimmista kaukasialaisia arvostelevista: Repina Lidya Vasiljevna (ent. Morozova), Venäjä. Arvostettu Lidya Repina on tehnyt todellisen elämäntyön kaukasialaisten tutkimisen saralla. Hänen Tatjana Ivanova Mihailovnan kanssa yhteistyössä koostamistaan aineistoista on koottu kaksi kirjaa ja videomateriaaleja. Hän ollut mukana rotumme rinnalla sen virallisestamisesta lähtien. Hän on ollut aikanaan määrittämässä puhtaan kaukasialaisen kriteerejä: Hän nimenomaisesti oli jakamassa koirille rekisteröintipapereita rodun tullessa viralliseksi. Tuolloin vain parhaat yksilöt "huolittiin" mukaan rotuun. R. Vasiljevna on mukana rotuasiantuntijana helmikuussa 2008 järjestämässämme erikoiskoulutuksessa ulkomuototuomareille- ja kokelaille.

Luodaan mahdollisimman avoin ja asiallinen ilmapiiri, niin että jäsenistö uskaltaa tuoda esiin myös jalostukselliset vaikeudet ja vastoinkäymiset.

Vuodelle 2008 määritellyt toimenpiteet:

- Uroslistan ylläpito lehti/verkkosivut
- Jalostustarkastuksen järjestäminen
- Luonnetesti
- Rotuprofiilin työstön aloittaminen luonnetestin tulkinna helpottamiseksi
- Ulkomuototuomareille- ja kokelaille erikoiskoulutus
- Ulkomuototuomareille- ja kokelaille kollegio
- Yhdistyksen epävirallinen näyttely
- Kaukasialainen lehti 3x vuodessa (jalostuspalsta)
- Kasvattajapäivät
- Saada enemmän luotettavia kontakteja rodun alkuperämaista

Luodaan pohja pitkäkestoiselle rodun laadullista kehitystä ja ylläpitoa tukevalle toiminnalle.

Yhdistyksen jalostustoimikunta kerää terveys- ja näyttelytietoja sekä ylläpitää koirarekisteriä. Näiden tietojen pohjalta pyrimme kehittämään rotua. Yritämme saada käännettyä venäjänkielistä kirjallisuutta kaukasialaisesta.

Yhdistyksen vuosikokouksessa helmikuussa 2008 hyväksyttiin suositus kaukasianpaimenkoiran jalostukselle, jota noudatetaan yhdistyksessä. Jalostussuositus on kokonaisuudessaan liiteosiossa LIITE 1.

6.3.1 Geenipohja

Geneettistä vaihtelua tavoitellaan käyttämällä enemmän eri sukuisia koiria jalostukseen. Kehotamme jäsenistöämme tuomaan uutta jalostusmateriaalia sekä astuttamaan narttuja ulkomailla. Tuontisperman käyttö on myös varteenotettava vaihtoehto etenkin länsimaista, joissa ammatillinen osaaminen sperman säilöntään on korkealla tasolla.

Rotuyhdistys suosittelee, ettei suomalaisen yksittäisen koiran elinaikanaan jättämien jälkeläisten osuus ylitä 5% rodun 5 vuoden rekisteröinneistä.

Ulkoimailta tuodun yksittäisen koiran jälkeläisten osuus ei saa suosituksen mukaisesti ylittää 5% rodun koirakannasta. Rodun koirakanta lasketaan vuosittaisen kokonaisrekisteröintimäärän summana viimeisten 10 vuoden ajalta. Tämä koskee tuontikoiria, joiden sukupuusta ei löydy suomalaisia koiria kolmen sukupolven ajalta. Tehollista populaatiokokoa seurataan aktiivisesti.

Geenipohjaa voidaan laajentaa seuraavin keinoin:

- hyvät tuontikoirat eri linjoista
- keinosiemennys
- Käytetään kaksoisastutusta eli kahta urosta nartulle saman juoksun aikana. Uusien rekisteröintisääntöjen mukaan pentue voidaan rekisteröidä kahdelle isälle kunhan virallinen polveutumismääritys on tehty.
- useiden urosten sekä narttujen käyttö jalostuksessa
- vältetään samojen yksilöiden käyttämistä useaan kertaan
- tehdään tietty yhdistelmä vain yhden kerran
- sukusiitosasteen pitäminen alhaisena, ulkosiitokset
- jalostusneuvonnan käyttäminen uroksen valinnassa
- suomalaiset kasvattajat käyttävät toistensa erilinjaisia koiria ja tekevät jalostussuunnitelmia yhdessä yhteisten periaatteiden mukaan
- tiedotetaan kapean geenipohjan ja ahtaan sukusiitoksen haitoista
- Poistettu viimeinen kohta

6.3.2 Luonne

Käytetään jalostukseen koiria, jotka on todettu hyviksi ja rodunomaisiksi luonteiltaan. Nartun luonteen on oltava erittäin tasapainoinen. Vältetään liian läheisten sukulaisten käyttämistä keskenään. Kasvattajan olosuhteiden on oltava rodulle sopivat. Koirat myydään oikeisiin olosuhteisiin, joissa koirat voivat toteuttaa alkuperäisiä käyttöominaisuuksiaan.

Jotta luonteen tasapainoisuus säilyisi, on kiinnitettävä huomiota seuraaviin asioihin, jotka liittyvät koiran perinnöllisiin luonteenpiirteisiin, ympäristöön ja käsittelyyn:

- Kaukasianpaimenkoira ei ole paimentava koira, vaan vahtiva paimenen koira.
- Kaukasianpaimenkoira on hyvin tarkka ja taitava lukiessaan vastapuolen elekieltä. Sen kanssa on oltava selkeä ja varmakäyttöinen.
- Rodun yksilön ei tule olla perusluonteeltaan vilkas, vaan rauhallinen.
- Rodun yksilön ei kuulu käyttäytyä aggressiivisesti alueensa ulkopuolella tai normaaleissa päivittäisissä tilanteissa omistajansa kanssa. Koiran pitää esim. sallia tuomarin käsittely. Rodun yksilöä ei tule pentuna provosoida hampaiden käyttöön leikkimällä paini- tai taisteluleikkejä. On tyyppillistä, ettei koira edes ole kiinnostunut esineillä leikkimisestä (lampaiden kanssa leikkiminen ei ole sallittua). Leikkiin liittyy hyvin nopeasti aggressiivinen puolustushalu, eikä tätä ominaisuutta saa, eikä tarvitse kaukasialaisella koskaan provosoida esille.
- Rotu ei sovellu perinteiseen suojelukoulutukseen ominaisuuksiensa takia.
- Rotu ei sovi esim. tottelevaisuus- ja palveluskoirakilpailijaksi. Liian ”tiukkapipoinen” koulutustyyli tai pakottaminen on ristiriidassa sen itsenäisen ja harkitsevan olemuksen kanssa. Jos koira luottaa ja arvostaa omistajaansa, on arkipäivän tottelevaisuus helposti opetettavissa. Ruoka, kehuminen ja fyysinen hellittely ovat parhaat palkkiot.
- Vartiokoirarodulla on erinomainen muisti. Väärä kohtelu voi tehdä siitä pelokkaan tai aggressiivisen. Vartiokoirarodun fyysinen kipukynnys on korkea, mutta psyykkisesti rotu on herkkä ja hyvin pitkämuistinen / helposti ”loukkaantuva”.
- On tyyppillistä, että rodun yksilöillä on hallitseva, itsepäinen ja riippumaton luonne.
- Rotu vartioi aluettaan periaatteella: kaikki vieras on uhkaavaa. Tämä koskee myös vieraita pieniä lapsia ja lasten kavereita, ennen kuin koira on tutustunut heihin riittävän hyvin. Koiraa on aina valvottava vieraiden läsnä ollessa. Koira suojelee lauman jäseniä, sekä myös sen jäseneksi kokemiansa yksilöitä, esim. vierailulla olevia ihmisiä ja toisia koiria, mikäli laumaa koiran mielestä uhkaa ulkoinen vaara.
- Vartioivan rodun koiralla on oltava aidattu reviiri ja lisäksi oma aitaus, johon se tarvittaessa voidaan sijoittaa.
- Kaukasialainen ei sovi kaupunkiin, ahtaaseen rivitaloympäristöön tai ahtaaseen taajamaan.

Toivomme, että näyttelyissä tuomari mainitsisi arvostelussa muutamalla sanalla koiran käyttäytymisestä kehässä. Aikuisia koiria voidaan testata SKL:n virallisella luonnetestillä, joka testaa koirien yhteiskuntakelpoisuutta.

Sellainen pentutesti, jossa kiinnitetään huomioita laumanvartijoille sopiviin ominaisuuksiin, auttaisi kasvattajia. Tällaisia ominaisuuksia ovat:

- metsästyskäyttäytymiseen liittyvien perinnöllisten (sisäsyntyisten) liikemallien puuttuminen esim: vaaniminen, takaa-ajo, tarttuminen jne.(Raymond ja Lorna Coppinger; Koira, Ihmisen paras ystävä biologin näkökulmasta) Joillakin voi pentuna esiintyä ao. piirteitä jossain määrin leikkimiseen liittyneenä (perintötekijät vaikuttavat). Ympäristöstä oppiminen vaikuttaa paljon(mallioppiminen). Koirat voivat pyydystellä alueellaan olevia pikkujyrsijöitä ja käyttää niitä ravinnokseen niukoissa olosuhteissa.
- rauhallisuus

6.3.3 Käyttöominaisuudet

Yksi suurimpia uhkia on arkojen koirien lisääntyminen, jalostuksen keskittyessä näyttely- ja terveystuloksiin. Henkisten ominaisuuksien heikkenemisen ehkäisemiseksi ja tason seuraamiseksi yhdistys järjestää vuosittain luonnetestejä ja aloittaa ensi vuoden aikana rotuprofiilin luomista luonnetestin tulkitsemista helpottamaan.

Käyttöominaisuudet tulevat esille koiran kasvaessa ympäristössä, jossa sen perintötekijöissä olevaan vartiointitaitumukseen suhtaudutaan oikealla tavalla ja koira saa oikeanlaista palautetta. Käyttöominaisuuksia voidaan vaalia seuraavin keinoin:

- Sopivan pentutestin avulla koetetaan etsiä laumanvartijoiksi sopivimmat yksilöt.
- Kasvatetaan pentuja lampaiden tai muun karjan parissa ja seurataan koirien käyttäytymistä niiden varttuessa.
- Tuodaan entisen Neuvostoliiton alueilta- ja muista maista työkoiralinjaisia koiria ja aikuisia, jotka ovat eläneet karjan kanssa työtä tehden tai suorittaneet alueenvartiointitehtäviä.
- Valitaan jalostukseen käyttöominaisuuksiltaan parhaat yksilöt.
- Työkoira on sosiaalistettava vartioimaansa eläinlajiin ja laumaansa. Huolellinen sosiaalistaminen jo alta 8-viikkoisena takaa käyttövarmuuden sekä yhteiskuntakelpoisuuden.
- Luonnetestien järjestäminen vuosittain.

6.3.4 Terveys

Voimassa oleva PEVISA määrää, että jalostukseen käytettävän koiran tulee olla sekä lonkkanivel- että kyynärniveltä kuvattu. Lonkkakuvaustulos tulee olla A-D, E ei ole sallittu. Kyynäret tulee kuvata mutta tuloksella ei ole merkitystä rekisteröinnin kannalta.

Yhdistys kartoittaa totuudenmukaisen kuvan rodun terveyden tilasta. Ensimmäinen rotumme terveystarkastus tehtiin 2006 yhdistyksen aloitteesta Hannes Lohen koirien geenitutkimusryhmässä ja kysely jatkuu edelleen. Mikäli kyselyissä tai muuten ilmenee periytyviä vikoja tai sairauksia, asiaan puututaan sen vaatimalla tavalla. Koska suurin ongelma tällä hetkellä on lonkkadysplasia, on tuki- ja liikuntaelin-aiheinen terveystarkastus yhdistyksen toimesta aloitettu. Tavoitetaan pääsemme luomalla yhteistyötä kasvattajien kesken, keräämällä tilastoja eri ominaisuuksista sekä avoimella tiedottamisella rodun terveyden -ja luonteen tilasta.

Terveydelliset tavoitteet pyritään täyttämään seuraavin keinoin:

- PEVISA-ohjelma.
- Lonkka- ja kyynärniveldysplastisille koirille käytetään parempia, mielellään terveitä parituskumppaneita.
- Yhdistys kartoittaa terveyttä omistajille/kasvattajille lähetettävillä kyselylomakkeilla.
- Mahdollisimman fyysisesti ja psyykkisesti terveiden koirien käyttö jalostuksessa.
- Käytetään jalostusneuvontaa ja jalostustarkastuksia.
- Pidetään sukusiitosaste alhaisena, pyritään ulkosiitoksiin. Sukusiitosprosentti on syytä laskea vähintään 5 sukupolven ajalta. Tällöin Suomessa käytetyimmät urokset ja nartut todennäköisesti tulevat mukaan laskuihin. Tuontikoiria, jotka täyttävät PEVISA-vaatimukset on yksi vaihtoehto. On muistettava huomioida tuontikoirienkin sukupuoli. Ulkomailta tuotu koira tai ulkolaisen uroksen jalostuskäyttö ei automaattisesti tarkoita ulkosiitosta. Ulkolaisissa koirissa kannattaa suosia terveyden osalta tutkittuja koiria. Ulkosiitos itsessään ei ole itsetarkoitus, koiran on oltava rodunomainen sekä tyypiltään että luonteeltaan.

6.3.5 Ulkomuoto

- Perehdytään huolella rotumääritelmään.
- Yhdistys kannustaa koirien omistajia ja kasvattajia käyttämään koiriansa näyttelyissä ja jalostustarkastuksissa.
- Yhdistyksen epävirallinen näyttely, Top Ovcharka Show vuosittain.
- Jalostustarkastuksen järjestäminen vuosittain.
- Ulkomuototarkastettujen koirien käyttö jalostuksessa.
- Käytetään jalostusneuvontaa, jotta löydetään toisiaan ulkomuodollisesti täydentävät yksilöt pentueen vanhemmiksi.
- Ulkomuototuomareiden koulutustilaisuuksiin osallistuminen.

6.4 SWOT-analyysi rodun vallitsevasta tilanteesta

Vahvuudet

- Laajentavaa geenipopulaatiota löytyy ulkomailta, jonne yhteyksien luominen on entistä helpompaa mm. internetin ansiosta.
- Jalostuksessa käytetään erisukuisia koiria.

Heikkoudet

- Populaation pieni koko ja geenipohjan kapeus.
- Kasvattajien sitoutumattomuus rodun jalostustavoitteisiin.
- Yhdistyksen aktiivisten toimijoiden vähäinen määrä.

Mahdollisuudet

- Kaukasialaisteen käytön yleistyminen susiaitana Suomessa (vrt. Teet Ostsavelin tutkimus)
- Kaukasialaisten käytön yleistyminen turkistarhoilla ja teollisuushalleilla.
- Turvattomuuden tunteen lisääntyessä tarvetta toimiville "kodin turvaajille" ja pihavahdeille.
- Sukusiitosaste rodussamme suhteellisen alhainen.
- Yhteistyön lisääminen ulkomaisten kasvattajien kanssa.

Uhat

- Rodun saama negatiivinen julkisuus ohjaa rodun pariin kyseenalaista harrastajapohjaa, jonka johdosta rodun huono maine lähtee entisestään kasvamaan.
- Vaarallisten rotujen kasvatusta ja pitokieltojen laajentuminen Suomeen.
- Yhdistyksemme toiminnan hiipuminen aktiivien vähentyessä.
- Jalostusta alkavat liiaksi ohjaamaan näyttelymenestys tai yksittäiset terveystulokset, joiden vuoksi unohdetaan arvioida koiraa kokonaisuutena.
- Rodunomaisen varman ja tasapainoisen luonteen kadottaminen.

6.5 Varautuminen ongelmiin

RISKI, UHKA	Jalostuspohjan voimakas kaventuminen	Rodun suosion- ja pentujen kysynnän romahtaminen	Kysynnän voimakas kasvu	Rekisteröimättömät koirat
SYY(T)	Liian moni jalostukseen käytetty koira on sukua toisilleen.	Rodun luonneongelmat lisääntyvät, jonka kautta negatiivinen julkisuus kasvaa. Koirien myynti vääränlaiseen ympäristöön.	Kaukasianpaimenkoira Myrskystä kertova elokuva (2008) tai muu kimmoke.	Tuodaan koiria ilman virallista rekisteritodistusta (Export Pedigree) ja tehdään paperittomia pentuja sekä sekarotuisia.
SEURAUUS UHKAKUVAN TOTEUTUESSA	Pentueiden koot pienenevät, koirien elinvoimaisuus vähenee ja sairaudet sekä piilevät viat tulevat voimakkaammin esille.	Pentujen kysyntä vähenee. Geenipohja pienenee entisestään. Ongelmat koiran ja osaamattoman ihmisen välillä lisääntyvät.	Käytetään luonteeltaan ja terveydeltään heikkolaatuisia koiria jalostukseen taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi.	Puhdasrotuisen jalostusmateriaalin määrä laskee. Koirakannan terveystilanteen ja muiden tilastojen kartoittaminen vaikeutuu.
ENNALTA EHKÄISEVÄT TOIMET	Käytetään edelleen mahdollisimman paljon eri sukuisia koiria	Rodun realistinen esille tuominen. Positiivinen tiedottaminen.	Yhdistyksen jalostussuositukset ja PEVISA asettavat vaatimuksia jalostukseen käytettäville koirille. Pentulistalle pääsy on määritelty yhdistyksen jalostussuosituksessa.	Korostetaan puhdasrotuisuuden merkitystä. Annetaan arvoa kasvattajien rodun hyväksi tekemälle työlle. Tiedotamme asiasta jäsenistöllemme lehdessämme, verkkosivuillamme ja keskustelupalstoilla.
KUINKA UHKAKUVAN TOTEUTUMINEN VÄLTETÄÄN KOKONAAN	Tuodaan ulkomailta erilinjaisia koiria jalostustarkoituksessa ja käydään astuttamassa ulkomailla sekä käytetään tuontispermaa. Annetaan kasvattajille tuonteja koskevaa neuvontaa.	Opastetaan koiran ostajia. Kiinnitetään huomiota jalostuksessa oikeanlaiseen luonteeseen. Opastetaan kasvattajia huomioimaan yhteiskuntakelpoisuuden vaatimukset.	Totuudenmukainen tiedottaminen.	Huolellinen kasvatustoiminta. Tarjotaan laadultaan ylivoimaisia sekä huolella hoidettuja ja sosiaalistettuja pentuja markkinoille. Yhdistyksen pentuvälityksen aktiivinen toiminta. Tiedotamme asiasta jäsenistöllemme lehdessämme, verkkosivuillamme ja keskustelupalstoilla.

6.6 Toimintasuunnitelma JTO:n toteuttamiseksi

Tulemme toiminnassamme noudattamaan

- SKL-FKK:n jalostukseen liittyviä ohjeita ja määräyksiä
- SPKL:n sääntöjä ja ohjeita
- Suomen Kaukasianpaimenkoirat ry:n jalostustoimikunnan ohjeita

Rotuyhdistys kerää kaiken mahdollisen tiedon ja myös julkaisee ne. Yhdistys julkaisee kaikki näyttely-, koe- ja terveystutkimustulokset jäsenlehdessään. Julkaisemme tietuolisia jalostusartikkeleita yhdistyksen jäsenlehdessä. Teemme asennemuokkausta laajemman geenipohjan sekä terveempien koirien saamiseksi. Kannustamme ihmisiä tutkituttamaan koiransa, vaikkei heillä olisi aikomusta käyttää juuri sitä koiraa jalostukseen. Järjestetämme jalostustarkastuksia. Tarkistamme tavoiteohjelman muutostarpeet riittävän usein.

Yhdistyksen pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) tavoitteidemme toteuttamiseksi:

Vuosi 2008

- Luonnetesti syksyllä
- Jalostusneuvontaa ja jalostustarkastus
- Kaukiasialainen lehden julkaisu 2-3 kertaa vuodessa (lehdessä erillinen jalostustuspalsta)
- Uroslistan ylläpito Kaukiasialainen-lehdessä ja verkkosivuillamme
- Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
- Pentuekyselyn tekeminen kasvattajille edellisen vuoden pentueista
- Ulkomuototuomareille- ja kokelaille erikoiskoulutus ja kollegio
- Jäsenistön aktivointi luonnetesteihin
- Kasvattajapäivä
- Jalostussuositusten tarkennuksia

Vuosi 2009

- Luonnetesti
- Jalostusneuvontaa ja jalostustarkastus
- Kaukiasialainen lehden julkaisu 2-3 kertaa vuodessa (lehdessä erillinen jalostustuspalsta)
- Uroslistan ylläpito Kaukiasialainen-lehdessä ja verkkosivuillamme
- Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
- Joukkokuvauksen järjestäminen terveystulosten saamiseksi
- Terveyskysely ä PEVISAn toteutumisen seuranta
- Luonneprofiiliin työstön aloittaminen
- Yhteinen matka Moskovan erikoisnäyttelyyn
- Kasvattajapäivä
- Pentuekysely

Vuosi 2010

- Luonnetesti syksyllä
- Jalostusneuvontaa ja tarvittaessa jalostustarkastuksia
- Kaukiasialainen lehden julkaisu 2-3 kertaa vuodessa (lehdessä erillinen jalostustuspalsta)
- Uroslistan ylläpito Kaukiasialainen-lehdessä ja verkkosivuillamme
- Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
- Luonneprofiiliin työstö valmis ja hyväksyttäminen jäsenistöllä
- Jalostussuositusten tarkennus
- Pentuekysely

Vuosi 2011

- Luonnetesti syksyllä
- Jalostusneuvontaa ja tarvittaessa jalostustarkastuksia
- Kaukiasialainen lehden julkaisu 2-3 kertaa vuodessa (lehdessä erillinen jalostustuspalsta)
- Uroslistan ylläpito Kaukiasialainen-lehdessä ja verkkosivuillamme
- Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
- Joukkokuvauksen järjestäminen terveystuloksien saamiseksi
- Terveyskysely ä PEVISAn toteutumisen seuranta
- Kasvattajapäivä
- Pentuekysely

Vuosi 2012

- Luonnetesti syksyllä
- Jalostusneuvontaa ja tarvittaessa jalostustarkastuksia
- Kaukasialainen lehden julkaisu 2-3 kertaa vuodessa (lehdessä erillinen jalostustuspäälä)
- Uroslästä ylläpito Kaukasialainen-lehdessä ja verkkosivuillemme
- Erikoisnäyttely Top Ovcharka Show
- Jalostussuositusten tarkennus
- Pentuekysely
- Valmistelemme uuden JTO- ja PEVI SA esityksen

7. TAVOITEOHJELMAN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Tarkistamme tavoiteohjelmaa ja sen tavoitteiden seurantaä säännöllisesti.

Analysoimme kerätyt ja taltioidut tulokset vuosittain. Täydennämme terveystilastoja vuosittain ja teemme vertailuja SKL:lta saatujen virallisten tietojen pohjalta.

Seuraamme vuositasolla populaation rakennetta ja kehitystä ja tiedotamme jäsenistölle tuloksista.

8. LÄHTEET

Jan Räihän ja Anna-Elisa Liianmon luento lonkkaniveldysplasiasta 26.2.2006.

Jussi Laitisen vuonna 2000 Eläinlääketieteellisen tiedekunnan, klinisen eläinlääketieteen laitoksella tehty syventäviin opintoihin kuuluva tutkimus

Sundgren Per-Erik: Lemmikkieläinten jalostus
L. Vuolasvirta: Koiranjalostuksen opas

Suomen Kaukasianpaimenkoirat ry: Yhdistyksen pöytäkirjat ja lehti
Harrastajille 2006 tehty terveystarkastus

Suomen Kennelliitto ry – Finska Kennelklubben rf: KoiraNet

Katariina Mäki ja Tarja Ekman: Terveempien koirarotujen puolesta – sukusiitosdepressiota ja matadorijalostusta vastaan

Suomen Palveluskoiraliitto ry: Luonnetestiarkistot

Venäläiset Owzarkat ry:n vuonna 2001 laatima jalostuksen tavoiteohjelma

Raymond ja Lorna Coppinger: Koira, Ihmisen paras ystävä biologin näkökulmasta

1. YLEISET PERIAATTEET

Jalostukseen käytettävän koiran tulee olla terve, luonteeltaan ja käytökseltään yhteiskuntakelpoinen ja rodun perinnöllisten sairauksien ja vikojen osalta virallisesti tutkittu.

Tehollisen populaatiokoon kasvattaminen on kaikkien kasvattajien yhteinen tavoite ja siihen pyritään seuraavin keinoin:

- Käyttämällä jalostukseen useita uroksia ja narttuja
- Huolehtimalla, ettei suomalaisen yksittäisen koiran elinaikanaan jättämien jälkeläisten osuus ylitä 5 % sukupolven koirakannasta. Sukupolven koirakanta lasketaan vuosittaisen kokonaisrekisteröintimäärän summana viimeisten 5 vuoden ajalta. Käytännössä tämä tarkoittaa n. 21 pentua, mikäli rekisteröintimäärät pysyvät samana (2003-2007 kokonaisrekisteröintimäärillä laskettuna).
- Huolehtimalla, ettei ulkomailta tuodun yksittäisen koiran jälkeläisten osuus ylitä 5 % rodun koirakannasta. Rodun koirakanta lasketaan vuosittaisen kokonaisrekisteröintimäärän summana viimeisten 10 vuoden ajalta. Tämä koskee tuontikoiria, joiden sukupuusta ei löydy suomalaisia koiria kolmen sukupolven ajalta. Käytännössä tämä tarkoittaa n. 38 pentua, mikäli rekisteröintimäärät pysyvät samana (2003-2007 kokonaisrekisteröintimäärillä laskettuna).
- Maahantuomalla Suomen kannan suhteen erilinjaisia uroksia ja narttuja jalostusmateriaaliksi.
- Yhdistelmän uusiminen on sallittua ainoastaan, jos ensimmäisessä pentueessa rekisteröidään alle neljä pentua.
- Isä-tytär, äiti-poika ja täyssisaryhdistelmiä ei sallita.

Kasvattajan vastuu

- Kasvattajan tulee toimia hyvän kenneltävän mukaisesti ja noudattaen Suomen Kennelliiton sääntöjä ja määräyksiä sekä yhdistyksen hyväksytyjä jalostussuosituksia.
- Kasvattaja kantaa yksin vastuun kasvatustoiminnastaan.
- Jalostukseen käytettävien yksilöiden tulee olla yhdistyksen suosituseriaatteiden mukaisia.
- Kasvattajan tulee poistaa jalostuskäytöstään koira, jonka todetaan periyttävän merkittävästi jotain sairautta tai virhettä.
- Kasvattajan on oltava rehellinen omassa kasvatustyössään ja hänen on kunnioitettava myös toisten kasvattajien työtä.
- Kasvattaja tulee välttää matadorijalostusta käyttämällä mahdollisimman monia erilinjaisia koiria jalostukseen.
- Kasvattajan työn tulee olla suunnitelmallista siten, että hän edesauttaa koirakannan pysymistä terveenä ja populaation säilymistä laajana.
- Kasvattaja seuraa kriittisesti omaa kasvatustoimintaansa ja antaa tukensa kasvattamiensa pentujen omistajille.
- Suositellaan, että kasvattaja on Suomen Kennelliiton jäsen ja että hän on allekirjoittanut Suomen Kennelliiton kasvattajasitoumuksen.

Uroksen omistajan vastuu

- Uroksen omistajan ei tulisi antaa urostaan huonokuntoiselle tai epätyypilliselle nartulle.
- Hänen tulee varmistaa, että astutettava narttu täyttää jalostusyksilön vähimmäissuosituksen.
- Uroksen omistaja antaa omistamastaan koirasta pyydetyt tiedot avoimesti ja mitään seikkoja salaamatta.

2. SUOSITUS KOIRAN ULKOMUODON OSALTA

Jalostukseen ei tule käyttää koiraa, jolla on rotumääritelmän mukaan hylkääviä virheitä.

Yhdistyksen suosituseriaatteen ovat, että jalostukseen käytettävän nartun ja uroksen tulee olla palkittu vähintään kaksi kertaa maininnalla erittäin hyvä eri tuomareilta, joista toinen on saatu yli 15 kk:n iässä. Myös ulkomailla saatu virallinen näyttelytulos hyväksytään, tällöin saadun palkinnon tulee vastata suomalaista arvosteluasteikkoa.

Hyväksytyt jalostustarkastus korvaa puuttuvan näyttelytuloksen.

3. SUOSITUS LUONTEEN OSALTA

Kaukasianpaimenkoiran muotovalioarvon myöntämisen edellytyksenä on hyväksytyt luonnetesti. Yhdistys suosittelee jalostukseen käytettävien yksilöiden luonnetestaamista.

Rotuyhdistys edellyttää, että jalostukseen käytettävät koirat eivät ole arkoja eivätkä käyttäydy vaarallisen aggressiivisesti, omaavat korkean reagointikykyä ja että ne ovat niin luonteensa kuin käytöksensä puolesta yhteiskuntakelpoisia.

4. SUOSITUS KÄYTTÖMINAISUUKSIEN OSALTA

Kaukasianpaimenkoiran alkuperäinen käyttötarkoitus on laumanvartija. Rodun koulutettavuus on muun kuin reviirin puolustamisen kannalta hyvin haastavaa. Kaikille rodun edustajille suositellaan kuitenkin arkitotelevaisuuskouluttamista sekä huolella tehtyä sosiaalistamista.

5. TERVEYTTÄ JA LISÄÄNTYMISTÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET JA OHJEET

Pevisa-ohjelma: vuoden 2008 loppuun asti voimassa oleva perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelma edellyttää rekisteröitäviltä koirilta vanhempien lonkka- ja kyynärnivelpöytästä. Rekisteröinnin ehtona on PEVISA vaatimusten täytyminen. Tuontikoirien vanhemmilta ei edellytetä kuvaustuloksia.

Yhdistyksen suositus on, että lonkka- tai kyynärniveldysplastiselle koiralle käytetään parempaa, mieluiten tervettä parituskumppania.

Yhdistyksen suositus on, että jalostukseen käytettävä narttu on astutushetkellä vähintään 22 kk ikäinen ja että ensisynnyttäjä on alle viisivuotias. Yli kahdeksan vuotta vanhaa narttua ei tulisi enää käyttää jalostukseen. Jalostukseen käytettävän uroksen alaikärajana on 18kk.

Nartun penikointiväli: Suomen Kennelliiton koirarekisteriohjeen mukaan nartun penikoimisvälin täytyy olla vähintään 10 kuukautta.

Suomen Kennelliitto on myöntänyt kaukasianpaimenkoirille pysyvän poikkeusluvan käyttää jalostukseen ulkomaalaisia kaukasianpaimenkoirauroksia tai niiden tuontispermaa Pevisa-sääntöjen vastaisesti seuraavissa tapauksissa:

mikäli maassa, johon uros on rekisteröity, ei vaadita kyynär- ja lonkkakuvaustuloksia, eikä uroksen suvussa ole viimeiseen kolmeen sukupolveen suomalaisia koiria, niin sen jälkeläiset voitaisiin rekisteröidä ilman kyynär- ja lonkkakuvaustuloksia.

Yhdistyksemme jalostustoimikunta seuraa urosten käyttöä ja tiedottaa siitä kasvattajille.

6. MUITA OHJEITA JA SUOSITUKSIA

Yhdistyksen pentuvälitys välittää ainoastaan jäsentensä Suomessa kasvattamia pentueita, jotka rekisteröidään Suomen Kennelliiton koirarekisteriin voimassaolevien määräysten mukaisesti. Mikäli pentue ei kaikin osin täytä jalostussuosituksia, niin poikkeukset suosituksesta mainitaan pentuvälityslistalla. Ne henkilöt jotka eivät ole yhdistyksemme jäseniä ja tahtovat pentueensa välitettäväksi maksavat palvelusta yhden (1) vuoden jäsenmaksun suuruisen summan jokaisesta välitettäväksi jätetystä pentueesta.

Yhdistyksen ylläpitämällä uroslistalla olevien urosten tulee täyttää tämän suosituksen kaikki vaatimukset.

Miten ilmoittaa uros SKPK ry:n listalle?

1. Tulosta itsellesi tämä kysely ja vastaa siihen.
2. Lähetä kysely allekirjoitettuna kuvan kera jalostustoimikunnan sihteerille (kuva mielellään sähköisenä).
3. Jalostustoimikunta tarkastaa uroksen tiedot ja tulokset, sekä sen täyttääkö uros jalostussuosituksemme ehdot.
4. Kaiken ollessa kunnossa julkaisemme tiedot yhdistyksemme verkkosivuilla www.caucasian.fi sekä Kaukasialainen lehdessämme (ilmestyy 3 x vuodessa).
5. Jäsenillemme palvelu on maksuton.
6. Ei-jäsenien uroksia otamme listalle vain korvausta vastaan: Maksettava yhden (1) vuoden jäsenmaksun suuruinen summa jokaisesta jalostuslistalle ilmoitettavasta uroksesta. Maksuun viestiksi teksti: Jalostusurokset-ilmoitus.
Maksusuorituksen tulee näkyä tilillämme Nordea 111735-32430 ennen ilmoituksen julkaisemista.

Suomen Kaukasianpaimenkoirat ry

TERVEYSKYSELYKAAVAKE JALOSTUSUROKSI LLE

Tietojen julkisuus

Ilmoittamalla uroksensa listalle omistaja hyväksyy sen, että kaikki lomakkeella mainitut tiedot näkyvät uroksen kohdalla jalostusuroslistalla, julkaistuna yhdistyksen lehdessä tai mahdollisesti jollain muulla tavalla.

Lähettäessään tämän lomakkeen uroksen omistaja vakuuttaa, että ilmoitetut tiedot ovat oikein ja ajan tasalla. Mikäli koira ei jostain syystä ole enää jalostuksen sopiva tai jalostukseen käytettävissä, on omistajan huolehdittava siitä, että uroksen tiedot poistetaan jalostusuroslistalta.

Jalostustoimikunta tarkastaa, että uros täyttää yhdistyksen jalostussuositusten ehdot käyttämällä apuna Suomen Kennelliiton koiratietorekisteriä. Koiran terveystutkimukset, näyttely- ja luonnetestitulokset tarkastetaan ja lisätään koiran tietoihin.

Koiran nimi
Koiran tittelit
Syntymäaika
Rekisterinumero

Omistajan nimi
Osoite (katuosoite, postinumero, postitoimipaikka)
Kotikunta, maakunta
Email
Puhelin

Uroksen nimi: _____

Vastatessasi ympyröi oikea vaihtoehto

Onko koirasi jalostustarkastettu kyllä eiOnko koirasi mitattu jalostustarkastuksessa tai näyttelyssä
Säkäkorkeus: _____cm kyllä eiNormaalipurenta kyllä eiHammaspuutoksia
tarkennukset: kyllä ei

Onko koirallasi/onko koirallasi ollut

Silmäsairauksia	kyllä	ei
Entropium	kyllä	ei
Korvatulehduksia	kyllä	ei
Ihosairauksia	kyllä	ei
Allergiaa	kyllä	ei
Kurkkutulehduksia	kyllä	ei
Virtasatietulehduksia	kyllä	ei
Sydänsairauksia	kyllä	ei
Maksasairauksia	kyllä	ei
Munuaissairauksia	kyllä	ei
Kasvaimia	kyllä	ei
Kilpirauhasen vajaa/liikatoiminta	kyllä	ei
Diebetistä	kyllä	ei
Epilepsiaa	kyllä	ei
Virtsakivitautia	kyllä	ei
Luustosairauksia	kyllä	ei
Ontumista	kyllä	ei

Muita sairauksia,
mitä: _____
_____Lääkitykset: _____
_____Ruokavaliot: _____

Uroksen nimi: _____

Vastatessasi ympyröi oikea vaihtoehto

Luonne

Ympyröi asteikolla 1-5 koiraasi kuvaavien luonteenpiirteiden esiintymistä.
Asteikon 5 vastaa arviota kuvaa täysin – 1 vastaa ei kuvaa ollenkaan

	Kuvaa täysin		En osaa sanoa		Ei kuvaa lainkaan
Agressiivinen	5	4	3	2	1
Arka	5	4	3	2	1
Avoin - iloinen	5	4	3	2	1
Flegmaattinen	5	4	3	2	1
Hermostunut	5	4	3	2	1
Itsevarma	5	4	3	2	1
Luokseen päästävä	5	4	3	2	1
Rauhallinen	5	4	3	2	1
Voimakkaasti vartioiva	5	4	3	2	1

Kuinka koira suhtautuu vieraisiin omalla reviirillään?

Muuta omistajan ilmoittamaa:

Paikka ja päiväys _____

Omistajan allekirjoitus _____

LIITTEET: Lähetä jalostustoimikunnalle lisäksi kuva uroksestasi (mielellään sähköisesti).

Lomake palautetaan täytettynä ja allekirjoitettuna jalostustoimikunnan sihteerille
Päivi Jokinen, Onnelantie 6, 07230 Kaarenkylä

Tiedustelut lomakkeesta: Tarja Tuomisto puh 040-5074623 tai tacheteekennel@yahoo.com

Jalostukseen käytet urokset ja nartut vuosina 2003 - 2007

UROKSET

2003

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Uros	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2003	HARMAA-HURMURI AHMED-AHNE	2	15	7	43
2	2003	ATON	2	12	4	22
3	2003	ZAIJAS ESTIN-PIDGEOT	1	9	3	18
4	2003	ISON MUSTAN TIMITRI	2	9	5	19
5	2003	ACT ABLE GOURAGEOUS COP	1	9	3	21
6	2003	FEST KIEFER GRIZLI	1	8	2	11
7	2003	MÖRKÖMAAN KILPINEN	1	7	2	12
8	2003	TULITURKIN SUNTIO	1	6	4	36
9	2003	GLORIARON DRYDEN	1	6	4	36
10	2003	MÖRKÖMAAN LYSTIKÄS	1	5	3	17

2004

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Uros	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2004	ZAIJAS ESTIN-PORYGON	1	11	2	20
2	2004	HARMAA-HURMURI AHMED-AHNE	2	9	7	43
3	2004	FARUH ALAR	1	9	1	9
4	2004	NIRO WOLF	1	7	2	14
5	2004	ATON	1	6	4	22
6	2004	MÖRKÖMAAN KILPINEN	1	5	2	12
7	2004	ACT ABLE BIG BOSS	1	4	4	26
8	2004	ISON MUSTAN TIMITRI	1	4	5	19
9	2004	SUVI-POJAN BORIS	1	3	2	4

2005

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Uros	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2005	TULITURKIN SUNTIO	2	19	4	36
2	2005	TSKARO TUMAN	3	19	4	30
3	2005	COMFORTABLE	1	13	1	13
4	2005	ARON	1	11	1	11
5	2005	ZAIJAS ESTIN-PORYGON	1	9	2	20
6	2005	LINNVUD RURICK	1	8	1	8
7	2005	ACT ABLE BIG BOSS	1	8	4	26
8	2005	SUHMURAN VALLUVALPIO	1	7	1	7
9	2005	VIRAZH	1	7	2	14
10	2005	BARON	1	6	2	7
11	2005	HARMAA-HURMURI AHMED-AHNE	1	5	7	43
12	2005	JOPAN BENNY	1	5	1	5
13	2005	MÖRKÖMAAN JANSON	1	4	1	4
14	2005	ZAIJAS ESTIN-PIDGEOT	1	4	3	18
15	2005	BUDIMIR	1	4	1	4
16	2005	ZAIJAS PÄTKÄ JUNIOR	1	4	1	4
17	2005	WW YANGOVIPER'S APOLLON UNTAMO	1	2	1	2

2006

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Uros	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2006	TSKARO TUMAN	1	11	4	30
2	2006	TULITURKIN SUNTIO	1	11	4	36
3	2006	VIRAZH	1	7	2	14
4	2006	NIRO WOLF	1	7	2	14
5	2006	INOKENTI	1	6	2	7
6	2006	GLORIARON DRYDEN	1	6	4	36
7	2006	ATON	1	4	4	22
8	2006	LYSTIKKÄÄN VAUDEVILLE	1	3	1	3
9	2006	RISKI-NEIDON ARAMIS	1	1	1	1

2007

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Uros	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2007	KAVKAZSKOY NATSIONALNOSTI NURBEK	1	15	1	15
2	2007	WW YANGOVIPER'S POOM POOM	1	14	1	14
3	2007	AICO NAGAZI	1	10	1	10
4	2007	ZAIJAS ESTIN-PIDGEOTTO	1	9	1	9
5	2007	TACHETEE BORIS	1	4	1	4
6	2007	REMU-PELLON SPUTNIK	1	2	1	2

NARTUT

2003

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Narttu	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2003	ZAIJAS MILEENA-YUNVARA	1	9	3	32
2	2003	ACT ABLE BEATY BOX	1	9	3	21
3	2003	RINGA	1	9	2	14
4	2003	ZAIJAS MILLINSANDSHREW	1	8	1	8
5	2003	MÖRKÖMAAN METAPOD	1	7	3	21
6	2003	MÖRKÖMAAN PAMPULA	1	7	1	7
7	2003	TULITURKIN VICTOR GROSS	1	7	2	11
8	2003	TULITURKIN PAPITAR	1	6	2	13
9	2003	ZAIJAS MILLIN-SEADRA	1	6	1	6
10	2003	FEST KIEFER GEJHA	1	6	2	14
11	2003	GZHEL IZ SVETLOGO DOMA	1	5	1	5
12	2003	MÖRKÖMAAN POMPPPI	1	5	1	5
13	2003	TULITURKIN VOLNA	1	2	1	2

2004

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Narttu	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2004	VAUHTIHAUKUN VILNA	1	11	2	21
2	2004	WW YANGOVIPER'S APOLLON URSULA	1	9	1	9
3	2004	WENDY SOBBORIKO	1	8	1	8
4	2004	MÖRKÖMAAN BEEDRILL	1	7	2	13
5	2004	ACT ABLE CUTE CHAROITE	1	6	3	22
6	2004	TULITURKIN DIE WURST	1	5	2	16
7	2004	SUVI-POJAN APOLLO	1	4	3	16
8	2004	GLORIA GUTTA ATHENA	1	4	2	14
9	2004	SVARZEKOKS AMAN	1	3	1	3
10	2004	ACT ABLE CRUSTY CRYBABY	1	1	1	1

2005

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Narttu	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2005	SUHMURAN SANDRA	1	13	1	13
2	2005	ZEENA	1	11	1	11
3	2005	VAUHTIHAUKUN VILNA	1	10	2	21
4	2005	MÖRKÖMAAN CHARIZARD	1	9	2	11
5	2005	TULITURKIN MILLENNIUM ULNA	1	9	1	9
6	2005	HANKA HEIMON BRIHA	1	8	1	8
7	2005	WW YANGOVIPER'S TRUE LOVE	1	8	1	8
8	2005	MÖRKÖMAAN METAPOD	1	8	3	21
9	2005	SVARZEKOKS AIZA	1	7	1	7
10	2005	ACT ABLE CUTE CHAROITE	1	7	3	22
11	2005	ZEIZA IZ OTCHEGO DOMA	1	7	2	11
12	2005	MÖRKÖMAAN PIDGEOTTO	1	6	2	12
13	2005	RINGA	1	5	2	14
14	2005	WETTA-WILLETTA SOBBORIKO	1	5	2	19
15	2005	ZAIJAS MILLINKRASIVKA	1	4	1	4
16	2005	RISKI-NEIDON NADJA	1	4	1	4
17	2005	SVARZEKOKS AZITA	1	4	1	4
18	2005	SUVI-POJAN BALALAIKKA	1	4	1	4
19	2005	TULITURKIN VICTOR GROSS	1	4	2	11
20	2005	JOPAN BLONDIE	1	2	1	2

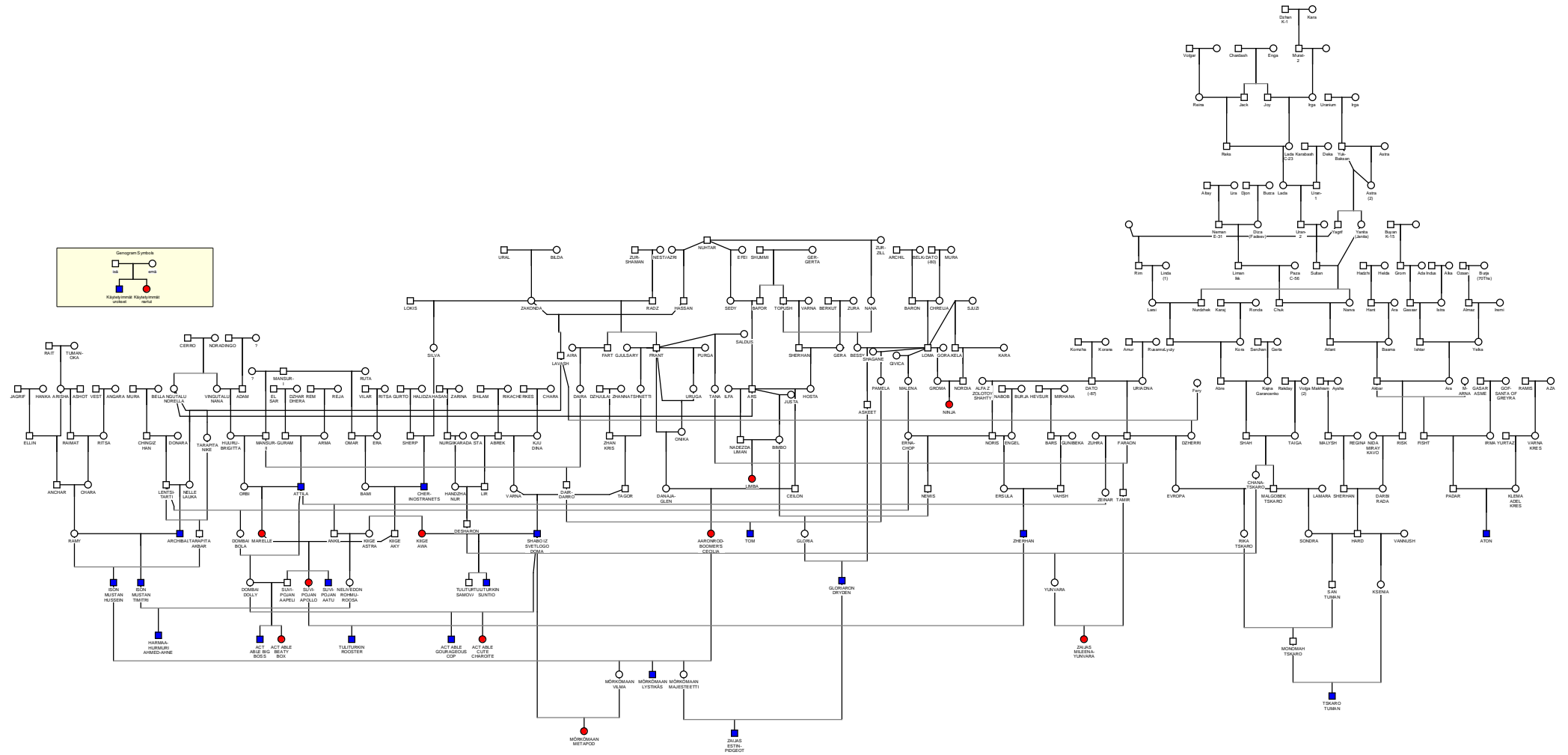
2006

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Narttu	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2006	SVARZEKOKS BELIZA	1	11	2	26
2	2006	TULITURKIN DIE WURST	1	11	2	16
3	2006	ELITA KREZ IEL	1	7	1	7
4	2006	TEISI	1	7	1	7
5	2006	MÖRKÖMAAN PIDGEOTTO	1	6	2	12
6	2006	MÖRKÖMAAN BEEDRILL	1	6	2	13
7	2006	ZEIZA IZ OTCHEGO DOMA	1	4	2	11
8	2006	FIAMMA	1	3	1	3
9	2006	HURMURIN NESSIE	1	1	1	1

2007

			Tilastointiaikana		Yhteensä	Yhteensä
	Vuosi	Narttu	Pentueita	Pentuja	Pentueita	Pentuja
1	2007	SVARZEKOKS BELIZA	1	15	2	26
2	2007	WETTA-WILLETTA SOBBORIKO	1	14	2	19
3	2007	JOPAN CORA	1	10	1	10
4	2007	ZAIJAS JUULIN-JUKILA	1	9	1	9
5	2007	Z-ZHEIBA SHOLOM ALEIHEM	1	4	1	4
6	2007	SUHMURAN HUBBABUBBA	1	2	1	2

Sukupuu eniten käytetyistä jalostusyksilöistä 20 vuoden ajalta (1987-2007)

Nimi	sp	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
Aaronrod-Bboomers Cecilia	n	2	3	3	2	1	3	1	3	++	189
Act Able Bros Bear	u	1	1	3	-1	1	2	3	3	+	143
Act Able Crusty Crybaby (uusinta)	n	-1	1	3	-2	1	2	1	2	++	72 hyl
		1	1	-1	-2	1	2	1	3	+	113
Act Able Cute Chavoite	n	2	2	2	3	2	2	3	2	+	218
Akela Iz Othego Doma	u	-1	1	-1	-3	-1	2	-3	-1	++	-89
Alina Vom Ruhmühlental	n	-2	1	-1	-2	1	2	-2	2		29 hyl
Alterego-Tigra Natasha	n	2	1	2	3	1	3	1	3	+	196
Ankil (uusinta)	u	1	2	2	-2	1	-2	1	3	+	57 hyl
		1	2	2	-1	2	2	1	3	+	162
Archibald	u	-1	1	-1	-1	1	2	1	3	+	93
Artal Ranos	u	1	1	3	-1	1	2	1	3	++	127
Celestial	u	1	1	3	-1	1	2	1	3	+	127
Comfortable	u	-1	1	1	-2	1	2	1	3	+	85
Derrick-Huuru	u	3	2	2	2	2	2	2	3	++	230
Dombai Devon	u	-1	1	1	-1	-1	2	-2	3		1 hyl
Donbai Dolly	n	1	3	3	2	2	2	3	3	+	210
Fackel Vesta	n	-1	2	1	2	-1	-1	-2	-1	+	-73 hyl
Fanny	n	1	3	3	-2	1	2	1	2	+	104
Fiamma	n	-1	3	3	-1	1	2	-2	2	++	60 hyl
Gloriaron Dryden	u	-1	3	1	-1	1	3	1	2	+	97
Gzhel Iz Svetlogo Doma (uusinta)	n	-2	1	-1	-1	1	2	-2	3	+	54 hyl
		1	1	1	-1	1	3	1	3	+	140
Harmaa Hurmuri Ahmed Ahne (uusinta)	u	2	-3	-2	-1	1	2	3	-1	++	89
		1	-2	3	-1	1	2	1	-3	+	34 hyl
Ison Mustan Hussein	u	1	1	-1	-1	1	2	1	3	+	123
Ison Mustan Timitri	u	-1	2	2	-2	2	2	1	2	+	107
Ison Mustan Tosca	n	-1	-2	2	2	-1	2	-2	-1	+	-31 hyl
Jopan Benny	u	1	-3	-3	-1	-1	2	1	2	+	32 hyl
Jopan Clara	n	-2	1	-1	-2	1	3	1	3	++	83
Jopan Dushanka	n	1	3	2	2	1	3	1	3	++	173
Jopan Dazmen	u	1	1	3	2	2	3	1	3	++	207
Jopan Dumbo	u	1	3	3	2	1	2	1	3	+++	159
Joutmäki Benjamin	u	1	1	1	-1	2	2	3	3	+	176
Joutomäki Bumba	u	-1	2	2	-2	1	2	1	3	++	87
Joutomäki Milja	n	1	1	1	-2	2	2	1	3	+	150
Joutomäki Nea	n	-1	1	1	-1	1	2	1	3	+	95
Joutomäki Sofia	n	1	1	-1	-1	1	2	1	2	+	108
Joutomäki Tinga-Tagi	n	-1	1	3	-1	1	2	1	3	+	97
Julle	u	1	-3	-2	-1	1	2	3	-2		59 hyl
Laama	n	1	2	1	2	1	2	1	2	+	141
Lystikkään Athene (uusinta)	n	-1	1	-1	-1	1	2	-2	2	++	54 hyl
	n	+	+	+	+	+	+	+	+	kesk.	0
Marelle	n	-1	-2	-2	2	1	3	-2	3	+	110
Mörkömaan Beedrill	u	-1	3	3	-1	1	2	1	3	++	99
Mörkömaan Bulbasaur	u	1	1	3	-1	1	3	-2	3	++	118
Mörkömaan Charizard	n	+	+	+	+	+	+	+	+	kesk.	0
Mörkömaan Janson	u	1	3	1	-1	1	2	1	3	+	127
Mörkömaan Jörö	u	1	1	2	-1	1	2	1	3	+	126
Mörkömaan Kilpinen	u	1	1	1	-1	1	2	1	3	+	125
Mörkömaan Lumikki	n	1	1	-1	-1	1	2	1	3	+	123
Mörkömaan Lystikas	u	1	3	2	2	1	3	1	3	+	173

Nimi	sp	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
Mörkömaan Majestetti	n	-2	1	-1	-2		1	-1	-3	2	+	-24
Mörkömaan Metapod	n	1	1	3	-1		1	2	3	3	+	143
Mörkömaan Nuhanenä	u	1	1	1	2		1	3	1	3	+	170
Mörkömaan Pampula	n	-1	1	1	-1		1	2	1	3	++	95
Mörkömaan Pomppi	n	-2	-1	-2	-1	+kesk.	+	+	+	+		-43 hyl
Mörkömaan Squirtle	n	+	+	+	+		+	+	+	+	kesk.	0
Mörkömaan Vilma	n	-1	1	-1	-3		1	2	-2	3	+	49 hyl
Mörkömaan Beedril	n	-1	1	2	-1		1	2	1	2	+	81
Nelivedon Rapa-Rami	u	1	3	3	-1		1	3	1	2	+	129
Nelivedon Riiviö-Ringa	n	-1	1	2	-1		-1	1	-2	2	-	48 hyl
Niksu	u	-1	3	1	-2		1	2	1	2	+	72 hyl
Niro Wolf	u	1	1	3	-1		1	2	-2	3	+	103
Nordman	u	1	2	2	-1		1	2	1	2	-	112
Pevikan Alfa	u	1	1	-1	-1		1	2	-2	3	+	99
Ransu	u	-1	1	1	-2		1	1	-2	3	+	46 hyl
Ringa	n	-1	1	1	-3		1	2	-2	2	+	36 hyl
Riski-Neidon Nadja	n	-1	1	1	-2		1	-2	1	2	+	10 hyl
Riski-Neidon Nuppi	u	-1	1	3	-1		1	2	-2	3	+	73 hyl
(uusinta)		1	3	3	2		1	2	1	3	+	159
Sebastian	u	1	3	3	-1		1	2	-2	2	+	90
Shabo Iz Svetlogo Doma	u	-1	1	-1	-2		1	2	1	3	+	83
Sirius Brahman Dindrielili	u	-1	1	-1	-1		-1	2	-2	2	+	-16 hyl
Suhmuran Sandra	n	1	1	3	-1		1	2	1	3	++	127
Suhmuran Veeruska	n	+	+	+	+		+	+	+	+	kesk.	0
Suhmuran Vladimir	u	1	1	-1	-1		1	2	3	3	++	139
Suvi-Pojan Aapeli	u	-1	1	1	-1		1	3	-2	3	+	86
Suvi-Pojan Alma	n	1	3	1	-1		1	2	1	2	+	112
Suvi-Pojan Apollo	n	-2	1	1	-3		-1	2	1	-1	+	-70 hyl
Svarzekoks Abat	u	-1	1	3	2		2	2	1	3	+	162
Svarzekoks Aiza	n	1	1	1	-1		1	3	-2	3	+	116
Svarzekoks Alta	n	+	+	+	+		+	+	+	+	kesk.	0
Svarzekoks Caramel	n	+	+	+	+		+	+	+	+	kesk.	0
Svarzekoks Csenia	n	-1	1	1	-1		1	2	1	3	++	95
Tachetee Baisha	n	-2	1	1	-1		1	3	1	3	+++	95
Tachetee Astroy	u	1	1	1	-2		1	3	1	3	+++	130
Tachetee Boris	u	1	1	3	-1		1	2	1	2a	+++	112
Tarapita Akbar	u	-2	1	1	-2		-1	-1	-2	2		-84 hyl
Tom	u	1	1	1	-1		2	2	3	3	+	176
Tuliturkin Victor Gross	n	+	+	+	+		+	+	+	+	kesk.	0
Vauhtihaukun Larjak	u	1	1	-1	-3		1	2	1	3	+	103
Vauhtihaukun Vilna	n	2	3	3	-1		1	3	1	3	++	159
Vuhvelin Veikko	u	1	3	2	-1		1	2	1	3	+	128
Zaijas Estin-Pidgetto	u	+	+	+	+		+	+	+	+	kesk.	0
Zaijas Marie Antoinette	n	2	-3	-3	-2		1	2	3	-2	+	63 hyl
Zaijas Millin-Sheilder	n	-1	1	1	-1		1	-2	-2	3	+	11
Zaijas Millinsandshrew	n	-1	1	-1	-2		-1	3	-2	2	++	-11 hyl
Zaijas Smoke-Yunvara	u	-1	1	1	-1		1	2	1	2	+	80
Yangoviper's Missin Sipriina	n	-1	1	-1	-2		1	2	1	3	+++	83

LUONNETESTIN ARVOSTELUTAULUKKO

I Toimintakyky, kerroin 15

- +3 Suuri
- +2 Hyvä
- +1 Kohtuullinen
- 1 Pieni
- 2 Riittämätön
- 3 Toimintakyvytön

II Terävyys, kerroin 1

- +3 Kohtuullinen ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- +2 Suuri ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- +1 Pieni ilman jäljelle jäävää hyökkäyshalua
- 1 Pieni jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
- 2 Kohtuullinen jäljelle jäävin hyökkäyshaluin
- 3 Suuri jäljelle jäävin hyökkäyshaluin

III Puolustushalu, kerroin 1

- +3 Kohtuullinen, hillitty
- +2 Suuri, hillitty
- +1 Pieni
- 1 Haluton
- 2 Erittäin suuri
- 3 Hillitsemätön

IV Taisteluhalu, kerroin 10

- +3 Suuri
- +2 Kohtuullinen
- +1 Erittäin suuri
- 1 Pieni
- 2 Riittämätön
- 3 Haluton

V Hermorakenne, kerroin 35

- +3 Tasapainoinen ja varma
- +2 Tasapainoinen
- +1 Hieman rauhaton
- 1 Vähän hermostunut
- 2 Hermostunut
- 3 Erittäin hermostunut

VI Temperamentti, kerroin 15

- +3 Vilkas
- +2 Kohtuullisen vilkas
- +1 Erittäin vilkas
- 1a Häiritsevän vilkas
- 1b Hieman välinpitämätön
- 1c Impulsiivinen
- 2 Välinpitämätön
- 3 Apaattinen

VII Kovuus, kerroin 8

- +3 Kohtuullisen kova
- +2 Kova
- +1 Hieman pehmeä
- 1 Erittäin kova
- 2 Pehmeä
- 3 Erittäin pehmeä

VIII Luoksepäästävyys, kerroin 15

- +3 Hyväntahtoinen, luoksepäästävä, avoin
- +2a Luoksepäästävä, aavistuksen pidättyväinen
- +2b Luoksepäästävä, hieman pidättyväinen
- +1 Mielistelevä
- 1 Selvästi pidättyväinen
- 2 Hyökkäävä
- 3 Salakavala

Laukaisupelottomuus

- +++ Laukausvarma
- ++ Laukaisukokematon
- + Paukkuarthyisä
- Laukausaltis
- - Laukausarka

Testitulos

Testitulos = loppupistemäärä muodostuu arvostelutaulukon mukaan saadusta pistemäärästä, joka on -300 ja +300 välillä.

Hyväksytty tulos

Roduilla, joilla hyväksytty luonnetestitulos vaaditaan valionarvoon yms. Koira saavuttaa hyväksytyn tuloksen, kun edellä mainitulla tavalla laskettu lopputulos on vähintään +75 ja koira on saanut vähintään +1 terävyydessä, hermorakenteessa ja luoksepäästävyudessa sekä arvosanan + laukauspelottomuudessa.

Suomen Kaukasianpaimenkoirat ry
Terveyskysely Kaukasianpaimenkoiran omistajalle

Perustiedot

Vastaajan nimi: _____
 Vastaajan yhteystiedot _____
 Koiran nimi ja rek. numero: _____
 Koiran isän nimi: _____
 Koiran emän nimi: _____

1. Yleiset tiedot

Uros Narttu
 Koiran syntymäaika: _____
 Minkä ikäisenä koira tuli: _____
 Mikäli koira on jo kuollut, minkä ikäisenä ja syy: _____
 Onko koira virallisesti mitattu Kyllä sähä: Ei
 Onko koira epävirallisesti mitattu Kyllä sähä: _____ Ei
 Koiran paino: _____
 Onko koiralla hammaspuutoksia? _____
 Miten kuvailisit koiran yleistä terveydentilaa? _____

2. Lonkat

Onko koira lonkkakuvattu Kyllä Ei
 Luokitus: oikea A B C D E
 vasen A B C D E
 Muuta mainintaa lonkista: _____
 Oirehtiiko koira ja kuinka: _____
 Onko koira kuvattu ulkomailla? Millainen tulos: _____
 Onko tietoa koiran vanhempien tai muiden sukulaisten tuloksista: _____

3. Kyynärät

Onko koiran kyynärnivelet kuvattu Kyllä Ei
 Luokitus: oikea 0 1 2 3
 vasen 0 1 2 3
 Muuta mainintaa kyynärnivelistä: _____
 Oirehtiiko koira ja kuinka: _____
 Onko koira kuvattu ulkomailla? Millainen tulos: _____
 Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten tuloksista: _____

4. Polvet

Onko koira polvitarkastettu? Kyllä Ei
 Luokitus: oikea 0 1 2 3 4
 vasen 0 1 2 3 4

5. Silmät

Onko koira silmätarkastettu? Kyllä Ei
 diagnoosi: _____
 Oirehtiiko koira ja kuinka: _____
 Onko koira tutkittu ulkomailla? Millainen tulos: _____
 Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten tuloksista: _____

6. Iho-ongelmat

Onko koiralla diagnosoituja iho-oireita? Millaisia: _____
 Onko koiralla diagnosoimattomia iho-oireita? Millaisia: _____
 Oirehtiiko koira ja kuinka: _____
 Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten iho-ongelmista: _____

7. Allergiat

Onko koiralla allergioita? Kyllä Ei

Mille: _____

Onko koira allergiatestattu? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten allergioista: _____

8. Korvat

Onko koiralla korvatulehduksia? Kyllä Ei

Oirehtiiko koira muuten ja kuinka: _____

Onko koira typistetty: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten korvavaivoista: _____

9. Sisäelinsairaudet

Onko koiralla diagnosoitu sisäelinsairaus? (sydän, haima, maksa, munuais-..) Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten sisäelinsairauksista: _____

10. Autoimmuunisairaudet (esim. aivokuume, suolistotulehdukset, sle)

Onko koiralla todettu autoimmuunisairauksia? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten sisäelinsairauksista: _____

11. Syöpä ja muut kasvaimet

Onko koiralla todettu syöpä? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten syövästä: _____

Onko koiralla todettu muita kasvaimia? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten kasvaimista: _____

12. Diabetes

Onko koiralla todettu diabetes? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka?

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten diabeteksestä: _____

13. Epilepsia

Onko koiralla todettu epilepsia? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten epilepsiasta: _____

Onko koiralla ollut epileptisiä oireita ilman diagnoosia? Kuvaile oireita: _____

14. Tuki- ja liikuntaelinsairaudet tai -vammat

Onko koiralla todettu tuki- tai liikuntaelinsairauksia? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Onko koiralla todettu irtopaloja nivelissä? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko koiralla ollut diagnosoimatonta vaivaa, kuten ontumista? (mahdolliset revähtymät, kynsivammat ym.): _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten liikuntaelinsairauksista: _____

15. Muut

Onko koiralla muita sairauksia tai tapaturmia? Kyllä Ei

diagnoosi: _____

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa vanhempien tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

16. Sukupuolisidonnaiset sairaudet tai ominaisuudet

Nartut:

Onko koiralla ollut valeraskauksia? Kyllä Ei

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa emän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko koiralla ollut kohtutulehduksia? Kyllä Ei

Kuvaile: _____

Onko tietoa emän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko koiralla ollut vaikeuksia tulla kantavaksi? Kyllä Ei

Kuvaile: _____

Onko tietoa emän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko koiralla ollut synnytysvaikeuksia? Kyllä Ei

Kuvaile: _____

Onko tietoa emän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko esiintynyt pentukuolleisuutta: _____

Kuvaile: _____

Onko tietoa emän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko esiintynyt muita ongelmia synnytyksen tai pentujen kanssa? Kyllä Ei

Kuvaile: _____

Onko tietoa emän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Urokset:

Onko koiralla molemmat kivekset laskeutuneet normaalisti? Kyllä Ei

Kuvaile, mikäli vastasit ei: _____

Onko tietoa isän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko uroksella ollut eturauhasvaivoja? Kyllä Ei

Oirehtiiko koira ja kuinka: _____

Onko tietoa isän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Onko uros jättänyt narttuja tyhjäksi? Kyllä Ei

Onko tietoa isän tai muiden sukulaisten vastaavista: _____

Kyselyn palautusosoite:

Jokinen Päivi (pzjokine@gmail.com)

Onnelantie 6, 07220 Kaarenkylä

Silmät	
lipidikeratopatia	1
silmätulehdus	1
entropium	1
roikkuvat alaluomet	1
I ho-ongelmat	
ihottumat iholla	2
hot spot	5
Allergiat	
allergia	1
Korvat	
korvatulehdus	10
Sisäelinsairaudet	
synnynnäinen sydänvika	1
suolitukos	1
virtsatietulehdus	2
Autoimmuunisairaudet	
huonosti parantuvat haavat	1
Tarkemmin määrittelemätön autoimmuunisairaus aivokudoksessa	1
Syöpä ja muut kasvaimet	
maitorauhaskasvain	1
luusyöpä	1
rasvakudoskasvaimet, syylät	1
Diabetes	
Epilepsia	
Tuki- ja liikuntaelinsairaudet	
spondyloosi	1
hermopinne	2
OD	1
nivelrikko kyynärissä	1
paper bone disease	1
Muut	
Sukupuolisidonnaiset sairaudet	
valeraskaus	4
kohdun kystat ja rakkulat	1
kohtutulehdus	3
pentukuolleisuus	2
synnytysvaikeudet	1
eturauhasvaivat	1
Suu	
hammaspuutokset: 1 x M1	1
hammaspuutokset: 1 x P1	1
hammaspuutokset: 2 x V1	1

10. KIITOKSET

1. Tavoiteohjelman 2007 tekoon osallistuneet:

Tarja Tuomisto	Jalostustoimikunnan puheenjohtaja
Päivi Jokinen	Jalostustoimikunnan sihteeri
Marja Kuokka	Lehtitoimikunnan puheenjohtaja
Kaija Kaaro	Jäsensihteeri

SKL hylkäsi esityksen.

2. Korjatun Tavoiteohjelman 2008 ovat työstäneet:

Päivi Kumpulainen	Puheenjohtaja
Päivi Jokinen	Jalostustoimikunnan sihteeri
Tarja Tuomisto	Jalostustoimikunnan puheenjohtaja

Yhdistyksemme haluaa lämpimästi kiittää kaikkia esityksien tekoon osallistuneita. Erityiskiitokset Kirsi Sainiolle, joka tulkitsi meille JTT:n palautteen ja opasti meitä korjausten teon kanssa.